

ЗВІТ

Про результати акредитаційної експертизи освітньої програми

Заклад вищої освіти	Дрогобицький державний педагогічний університет імені Івана Франка
Освітня програма	24476 Соціологія
Рівень вищої освіти	Бакалавр
Спеціальність	054 Соціологія

Цей звіт складений за наслідками акредитаційної експертизи згаданої вище освітньої програми, що проводилася Національним агентством із забезпечення якості вищої освіти.

Звіт є результатом роботи експертної групи. Його основним призначенням є систематизація отриманої інформації, її аналіз та безпосереднє оцінювання якості освітньої програми. Звіт призначений як безпосередньо для закладу вищої освіти, так і для широкої громадськості. Він є публічним документом та буде оприлюднений на сайтах Національного агентства і закладу вищої освіти. Він також є підставою для прийняття подальших рішень галузевою експертною радою та Національним агентством.

Детальніше про мету і порядок проведення акредитації можна дізнатися на вебсайті Національного агентства – <https://naqa.gov.ua/>

Використані скорочення:

ID - ідентифікатор

ВСП - відокремлений структурний підрозділ

ЄДЕБО - Єдина державна електронна база з питань освіти

ЄКТС - Європейська кредитна трансферно-накопичувальна система

ЗВО - заклад вищої освіти

ОП - освітня програма

Загальні відомості

1. Інформація про освітню програму

Назва ЗВО	Дрогобицький державний педагогічний університет імені Івана Франка
Назва ВСП ЗВО	не застосовується
ID освітньої програми в ЄДЕБО	24476
Назва ОП	Соціологія
Галузь знань	05 Соціальні та поведінкові науки
Спеціальність	054 Соціологія
Спеціалізація (за наявності)	відсутня
Рівень вищої освіти	Бакалавр
Вид освітньої програми	Освітньо-професійна

2. Відомості про склад експертної групи та акредитаційну експертизу

Склад експертної групи	Стадник Альона Георгіївна, Білоус Катерина Юріївна, Нечітайло Ірина Сергіївна (керівник)
Залучений представник роботодавців	-
Дати візиту до ЗВО	31.03.2021 р. – 02.04.2021 р.

3. Посилання на документи, які підлягають оприлюдненню закладом вищої освіти на своєму вебсайті

Відомості про самооцінювання ОП <http://dspu.edu.ua/wp-content/uploads/2021/03/054-sociologiya-pershogo-bakalavrskogo-rivnya-vyshhoyi-osvity.pdf>

Програма візиту експертної групи <http://dspu.edu.ua/wp-content/uploads/2021/03/sociologiya-pershogo-bakalavrskogo-rivnya-vyshhoyi-osvity.pdf>

4. Інформація про наявність у звіті інформації з обмеженим доступом

Звіт не містить інформацію з обмеженим доступом

I. Наявність або відсутність підстав для відмови в акредитації, не пов'язаних із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми

На думку експертної групи, підстави для прийняття рішення про відмову в акредитації з підстав, не пов'язаних із відповідністю критеріям оцінювання якості освітньої програми:

відсутні

II. Резюме

Загальні враження про ОП, найголовніші висновки щодо відповідності Критеріям

Загальне враження про ОПП «Соціологія» – позитивне. Потужний викладацький склад, тісне поєднання навчання та досліджень, а також розвинені практики інтернаціоналізації, запроваджені на ОП, сприяють якісній підготовці бакалаврів, які є конкурентоспроможними та затребуваними на місцевому ринку праці. Потенційні роботодавці зацікавлені у подальшому розвитку ОПП «Соціологія». Вони систематично залучають здобувачів до проведення досліджень, підкреслюють високий рівень їх підготовки. В цілому ОПП «Соціологія» відповідає всім критеріям якості. Вона має багато сильних сторін і впроваджує позитивні практики.

Підсумок сильних сторін програми та позитивних практик

1. ОП однозначно має унікальність, яка полягає у наступному: виразній прикладній орієнтації (що відповідає тенденціям розвитку галузі та вимогам місцевого ринку праці), підготовці фахівців з поглибленим знанням проблем освіти та молоді (що відповідає педагогічному профілю ЗВО); наявності унікальних рис освітнього середовища (на базі кафедри діє Соціологічна лабораторія а також Українська асоціація дослідників освіти). 2. ОПП має потужний викладацький склад. Гарантка є професіоналом-практиком, засновником та очільником Української асоціації дослідників освіти (УАДО), яка спеціалізується на організації та проведенні різноманітних освітніх досліджень та має значні результати і досягнення, які мають широке практичне застосування. НПП групи забезпечення, зокрема ті, що забезпечують власне соціологічні ОК, мають виразну орієнтацію на постійне самовдосконалення, активно долучаються до соціологічних досліджень, публікуються у вітчизняних фахових виданнях (зокрема, з соціології), закордонних періодичних журналах, в тому числі й тих, що входять до наукометричних баз Scopus і WoS. 3. Викладання та навчання на ОП тісно поєднані з практикою професійної діяльності соціолога-дослідника, новітніми тенденціями соціологічної науки та галузі. Здобувачі залучаються до досліджень, як внутрішньо-, так і зовнішньо-університетських, до наукових конференцій, студентської олімпіади з соціології. Така участь має наочні результати, які свідчать не тільки про якість забезпечення практичної підготовки здобувачів, але й про якість навчання на ОП в цілому. 4. Дійсна пов'язаність навчання, викладання та наукових досліджень з інтернаціональною діяльністю випускової кафедри. 5. Викладання та навчання в університеті, як і за ОП, що акредитується, є студентоцентрованим. Викладачі відкриті для спілкування зі студентами, для індивідуальної, консультативної, наукової роботи з ними. На окрему позитивну оцінку заслуговує якість роботи куратора. 6. Рівнобічна залученість здобувачів до процедур перегляду та оновлення ОП. 7. Розвинена культура академічної доброчесності та наявність системи заходів щодо підтримки високого рівня цієї культури. Як наслідок, здобувачі добре знаються на понятті академічної доброчесності та використовують її принципи, як засадові для власної навчальної та дослідницької практики. 8. ЗВО на високому рівні забезпечує якість освітнього процесу, має чітко визначені процедури моніторингу якості. 9. Матеріально-технічна база ЗВО є потужною та такою, що постійно модернізується (створена електронна бібліотека та всі послуги переведено до дистанційної форми взаємодії).

Підсумок слабких сторін програми та рекомендації з її удосконалення

1. ЗВО має застарілу систему оцінювання, яка уніфікує поточні результати навчання здобувачів і не враховує потреби індивідуалізації їх освітніх траєкторій. У зв'язку з цим рекомендуємо удосконалити систему та критерії оцінювання, з урахуванням сучасних вимог бально-накопичувальної рейтингової системи (почавши з оновлення відповідного положення, яке регулює процедури оцінювання результатів навчання здобувачів). 2. Попри те, що потенційні роботодавці та експерти галузі залучаються до обговорення та удосконалення ОПП «Соціологія», аналіз додаткових доказів (протоколів засідань кафедр) свідчить про те, що безпосередню участь у засіданнях кафедри, на яких обговорюються відповідні питання, вони брали тільки одноразово. Рекомендуємо продовжувати практику розширених засідань кафедри, на які запрошувалися б роботодавці та експерти галузі для обговорення ОП разом з НПП та здобувачами, на постійній основі. 3. Попри те, що ОП забезпечує повноцінну, якісну практичну підготовку здобувачів, перелік баз практик є завузьким. Рекомендуємо розширити перелік баз практик. 4. Професіонали-практики долучаються до реалізації ОП для читання окремих лекцій. З урахуванням наявних тісних та плідних контактів гарантки та випускової кафедри з експертною спільнотою, рекомендуємо запровадити на ОП практику залучення гостьових професорів та професіоналів практиків до проведення аудиторних занять на постійній основі (тобто до забезпечення ОК або окремих модулів). 5. ЗВО не має власних програм з (внутрішнього) підвищення кваліфікації НПП. Втім такі програми є важливою складовою внутрішньої системи якості вищої освіти. З огляду на зазначене, рекомендуємо запровадити такі програми (наприклад, з підвищення рівня інформаційної грамотності, покращення навичок роботи у форматі дистанційного навчання (утворення дистанційних курсів) тощо). 6. Необхідно впровадити Віртуальне навчальне середовище (MOODLE чи подібне) та персональні кабінети студента для зручності навчання, зокрема, дистанційного. 7. Навести лад у базових навчально-методичних документах: - привести всі описи до форми силабусів; - оновити зміст силабусів, зокрема переліків літератури, за необхідності, розширити переліки літературних джерел, в тому числі, диференціюючи їх на «обов'язкові» та «додаткові»; - привести компетентності та ПРН, перелічені у силабусах, у відповідність тим що, визначені у останній редакції ОП. 8. Попри те, що у ЗВО існує достатня нормативна база оскарження результатів контрольних заходів, запобігання та врегулювання конфлікту інтересів тощо, здобувачі недостатньо обізнані щодо відповідних процедур. Необхідно покращити інформаційну підтримку здобувачів, доносити до їх відома (наприклад, через кураторів) конкретну

інформацію щодо механізмів оскарження результатів контрольних заходів, запобігання та врегулювання конфлікту інтересів тощо, запроваджених і діючих у ЗВО.

III. Аналіз

У цьому розділі експертна група описує встановлені під час акредитаційної експертизи фактичні обставини, аналізує та оцінює їх, а також надає свої рекомендації щодо удосконалення ОП та діяльності за нею за окремими критеріями.

Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми:

1. Освітня програма має чітко сформульовані цілі, які відповідають місії та стратегії закладу вищої освіти.

Мета, зазначена у останній затвердженій редакції ОП (2019 р.) полягає у підготовці фахівців, здатних займатися збором та опрацюванням соціологічної інформації для прийняття ефективних управлінських рішень, плануванням та проведенням емпіричних соціологічних досліджень, використанням цих результатів для дослідницької роботи та соціального прогнозування, організації та проведення інформаційних, рекламних та PR-кампаній, формування і реалізації соціальних програм тощо. На фокус-групі з керівним складом ректорка університету підкреслила, що ОП «Соціологія» має в університеті «не так давно, але глибоко вкорінену традицію». Наголосила на потужності випускової кафедри, на її активності з реалізації міжнародних та грантових проектів. Також зазначила, що склад кафедри, як і здобувачі ОПП, «Соціологія» активно долучаються до процесів забезпечення якості вищої освіти у ЗВО (зокрема до організації та проведення внутрішньоуніверситетських досліджень). Для ЗВО така діяльність є стратегічно важливою, оскільки вона дозволяє здійснити і діагностику, і порівняльний аналіз, на підставі чого вибудовуються перспективи розвитку. Зазначене в цілому співвідноситься з прикладним характером ОП та її метою. У відомостях СО підкреслюється, що зазначена мета співвідноситься з такими стратегічними цілями ЗВО, як забезпечення підготовки висококваліфікованих фахівців, виховання гармонійно розвиненої особистості, формування соціально активної толерантної людини з високими духовними якостями, яка здатна до саморозвитку і самовдосконалення та багатьма іншими. Втім ЕГ не вдалося ознайомитися з документом стратегії ЗВО, оскільки (зі слів ректорки) наразі відбувається розробка нової стратегії, оскільки термін дії попередньої закінчився.

2. Цілі освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням позицій та потреб заінтересованих сторін.

У якості дод. доказів ЕГ надано 4 протоколи засідань кафедр (2017, 2018, 2019, 2021 рр.), на яких обговорювалися питання, пов'язані з ОПП «Соціологія». Протоколи засвідчують наступне: 1) до перегляду та рецензування ОП систематично залучаються зовнішні стейкхолдери – потенційні роботодавці та експерти галузі – директорка центру вивчення громадської думки «Соціоінформ» О. Зайчева-Чіпак, д-р політ. н., проф. Національного університету «Львівська політехніка» Л. Климанська та ін.; 2) робоча група з оновлення ОП спілкується зі здобувачами з приводу її змісту (у протоколах зазначено сам факт такого спілкування, але не надано конкретики); 3) гарантка підтримує зв'язок з потенційними роботодавцями, спілкується з ними, на підставі чого визначаються перспективи оновлення ОП (знову ж таки, у протоколі фіксується факт такого спілкування, але відсутня конкретика); 4) порушувалися питання відповідності ОП НРК; 5) порушувалися питання оновлення змісту ОП на підставі того, що викладачі кафедри проходили підвищення кваліфікації і Університеті Казимира Великого у Бидгощі (Польща) і за результатами спілкування з закордонними колегами у ОПП «Соціологія» було посилено спрямованість на розвиток інноваційного потенціалу здобувачів; 6) протокол 2019 р. фіксує присутність на засіданні кафедри здобувачів та їх активну участь у обговоренні ОП. Здобувачі здебільшого наголошували на позитивних сторонах ОП (практичній орієнтованості тощо). Втім були і пропозиції: введення блоку дисциплін з маркетингу; 7) протокол 2021 р. фіксує залученість стейкхолдерів (зокрема, експертів галузі та здобувачів) до обговорення проекту ОПП 2021 р. через участь у засіданні кафедри. Вони зауважили на перевагах ОП, а також внесли пропозиції. Наприклад, здобувачі запропонували ввести до нової редакції ОП дисципліну «Академічне письмо». На фокус-групі з потенційними роботодавцями були присутні окремі стейкхолдери, які надавали рецензії на ОП. Вони зазначили, що попри те, що не брали участь у засіданнях кафедри 2017-2019 рр., з гаранткою, членами робочої групи та кафедрою в цілому, у них налагоджено тісний контакт. Вони постійно консультуються щодо удосконалення ОП. Деякі зовнішні стейкхолдери долучилися до відкритої зустрічі з ЕГ. Вони наголосили на тому, що на рівні міста та регіону існує нагальна потреба у фахівцях-соціологах (більш детально – у п. 1.3.). Зі здобувачами проводяться опитування щодо якості викладання (у якості дод. доказів надано примірник анкети та деякі результати опитувань різних років). Кафедра активно співпрацює зі ще однією важливою групою зовнішніх стейкхолдерів – потенційними вступниками. Це видно як з протоколів засідання випускової кафедри, так і з посилань, наданих у звіті СО. Випускники зі спеціальності «Соціологія» відсутні.

3. Цілі освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням тенденцій розвитку спеціальності, ринку праці, галузевого та регіонального контексту, а також досвіду аналогічних вітчизняних та іноземних освітніх програм.

На фокус-групі з керівним складом ЗВО учасники наголосили на високій активності випускової кафедри в проведенні різноманітних досліджень, які реагують на потреби міста та регіону. Окремо було підкреслено, що кафедра обов'язково залучає і здобувачів ОПП «Соціологія» до такої діяльності. Були наведені відповідні приклади. Залученість НПП та здобувачів до досліджень підтвердили потенційні роботодавці та учасники відкритої зустрічі, серед яких були: директор Центру вивчення громадської думки «Соціоінформ»; віце-президент Соціологічної асоціації України (САУ); керівник Дрогобицького міського центру соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді; директор «Інституту міста Дрогобича» та ін. Здобувачі на відповідній фокус-групі навели факти, які підтверджують їх залученість до дослідницьких проєктів. Віце-президент САУ зазначила, що перед тим, як відкривати ОП, вони з гаранткою ретельно її обговорювали та зважували. Наголосила на значенні цієї ОП у галузевому контексті, оскільки вона пов'язана з соціологією освіти та спрямована на формування спеціалістів-соціологів, які знаються на питаннях та проблемах освіти. Окрім того експерти галузі підкреслили, що саме з-за того, що здобувачі з першого курсу навчання залучаються до дослідницьких проєктів, вони мають високий рівень фахової підготовки, результати їх діяльності висвітлені в чисельних наукових публікаціях та представляють інтерес для широкої аудиторії (<http://surl.li/pyoc> ; <http://surl.li/pyod> ; <http://surl.li/pyof>). Керівник «Інституту міста Дрогобича» наголосив, що його організація займається стратегуванням розвитку міста, є лідером з впровадження комп'ютерних технологій та створення Smart-City. Зауважив, що така технологізація не враховує ціннісний аспект. На цій підставі місту та Україні в цілому було запропоновано «систему управління на основі цінностей». Для її впровадження необхідні соціологічні дослідження та фахівці, здатні їх реалізовувати. Навів приклад, як завдяки дослідженням випускової кафедри та її студентів-соціологів було удосконалено систему «електронної медицини» у місті та деякі інші приклади, які наочно демонструють важливість ОП та її випускників для міста та регіону. Зауважив, що для розвитку та функціонування територіальних громад соціологічна діагностика є необхідною (до проєкту ОП 2021 р. додано ВК «Соціологічні студії територіальних громад»). На фокус-групі з проєктною та робочими групами ОП були присутні професорки польського ЗВО (Бидгоцького університету), які навели конкретні факти на користь співпраці щодо удосконалення ОП. За результатами такої співпраці до ОПП «Соціологія» були введені такі ВК, як «Теоретичні засади профілактики ризикованої поведінки», «Діагностування і проєктування у профілактиці ризикованої поведінки» та ін. Перелічені ОК спрямовані на формування компетентностей та ПРН, пов'язаних з соціальною діагностикою, умінням використовувати інформаційно-комунікаційні технології у процесі пошуку, збору та аналізу інформації та ін. (РН14, РН15, ПН16, РН17).

4. Освітня програма дозволяє досягти результатів навчання, визначених стандартом вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти (за наявності). За відсутності затвердженого стандарту вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти, програмні результати навчання повинні відповідати вимогам Національної рамки кваліфікацій для відповідного кваліфікаційного рівня.

На момент започаткування ОП у 2017 р. та під час її реалізації стандарт був відсутній. Його було затверджено у квітні 2020 р. ОП не було оновлено на вимоги стандарту, оскільки ЗВО не відкрив набір за цією ОП на 2020-2021 навч. рік. З огляду на перспективу відкриття набору у 2021 р., робочою групою було оновлено ОПП «Соціологія». Проєкт ОПП 2021 висвітлено на сайті ЗВО для громадського обговорення <http://surl.li/psni>. Аналіз цього документу свідчить про те, що мінімум 50% обсягу ОП спрямовано на забезпечення загальних та спеціальних (фахових) компетентностей за спеціальністю, визначених стандартом ВО (як це визначено в Метод. рекомендаціях щодо розроблення стандартів ВО, затверджених Наказом МОНУ від 01.06.2017 №600 (у редакції від 21.12.2017 №1648)). Що стосується ОПП 2017 р., за якою навчалися та закінчують навчання всі здобувачі (адже фактично було здійснено тільки 1 набір на ОП – у 2017 р.), то при її розробці проєктна група спиралася на вимоги НРК для шостого кваліфікаційного рівня. Загальний її обсяг – 240 кредитів ЄКТС. Обсяг ВК за власним вибором здобувача – 30,8%, що відповідає нормі (не менш ніж 25%). Така відповідність зберігається й у всіх подальших редакціях ОП. Концептуальні наукові та практичні знання, критичне осмислення теорій, принципів, методів і понять у сфері професійної діяльності та/або навчання формуються такими ОК, як «Філософія», «Демографія», «Соціальна психологія», «Соціальна політика», «Істрія соціології», «Сучасні соціологічні теорії» та ін. Поглиблені когнітивні та практичні уміння/навички, майстерність та інноваційність тощо у сфері професійної діяльності або навчання формуються ОК «Вступ до соціології», «Істрія соціології», «Сучасні соціологічні теорії», «Методологія і методи соціологічних досліджень», «Методи аналізу соціологічної інформації» та комплексом дисциплін з циклу спеціальних та галузевих соціологій («Соціологія особистості та малих груп», «Соціологія молоді», «Соціологія культури» та ін.) Донесення до фахівців і нефаківців інформації, ідей, проблем, рішень, власного досвіду тощо забезпечується ОК «Соціальна психологія», «Соціологія особистості та малих груп», «Соціологія культури», «Етносоціологія», «Соціологія праці та управління» «Методологія і методи соціологічних досліджень», «Методи аналізу соціологічної інформації», «Методи комп'ютерної обробки соціологічної інформації», «Іноземна мова», «Українська мова (за професійним спрямуванням)» та ін. Управління складною технічною або професійною діяльністю чи проєктами спроможність нести відповідальність тощо забезпечується ОК «Соціологія особистості і малих груп», «Соціологія освіти», «Соціальна психологія», «Соціологія праці та управління», «Навчальна практика», «Виробнича практика» та ін. Аналіз матриць відповідності, представлених у описі ОП, свідчить про те, що всі РН забезпечуються за рахунок обов'язкових ОК, які достатньо представлені соціологічними дисциплінами. ПРН повною мірою відповідають вимогам НРК для відповідного кваліфікаційного рівня.

Загальний аналіз щодо Критерію 1:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 1.

1. Цілі освітньої програми та програмні результати навчання максимально відповідають тенденціям розвитку спеціальності, потребам ринку праці (на міському та регіональному рівнях). Здобувачі ОПП «Соціологія», навіть ще не закінчивши навчання за ОП, активно долучаються до проведення соціологічних досліджень з актуальних проблем міста, освіти, молоді та ін. Якість виконуваної ними дослідницької роботи високо оцінюється потенційними роботодавцями та експертами галузі. 2. Гарантка ОП та НПП, які входять до складу групи забезпечення спеціальності, мають тісні та усталені зв'язки з експертами галузі (зокрема, через членство у Соціологічній асоціації України), а також закордонними (польськими) ЗВО, сумісно з якими реалізуються численні дослідницькі проекти. Вітчизняні та закордонні експерти галузі залучаються до процедур перегляду й оновлення ОП, вони добре знаються на її змісті, високо оцінюють цей зміст та рівень підготовки здобувачів. 3. Здобувачі, які навчаються на ОП, є повноцінними суб'єктами її удосконалення. Окремі з них входять до складу робочої групи з оновлення ОП, запрошуються на засідання випускової кафедри, беруть активну участь у обговоренні відповідних питань, вносять свої пропозиції, до яких гарантка та НПП дослухаються.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 1.

Попри те, що потенційні роботодавці та експерти галузі залучаються до обговорення та удосконалення ОПП «Соціологія», аналіз додаткових доказів (протоколів засідань кафедр) свідчить про те, що безпосередню участь у засіданнях кафедри, на яких обговорюються відповідні питання, вони брали тільки один раз. На засіданнях детально розглядаються надані ними рецензії. Тільки у 2021 р. деякі з них були запрошені на розширене засідання кафедри. Рекомендуємо продовжувати практику розширених засідань кафедри, на які запрошувалися б роботодавці та експерти галузі для обговорення ОП разом з НПП та здобувачами, на постійній основі.

Рівень відповідності Критерію 1.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 1.

Зважаючи на зазначені сильні сторони ОП, зокрема високу відповідність цілей та результатів навчання потребам місту та регіону, наявність тісної та усталеної співпраці щодо удосконалення ОП з різними групами стейкгольдерів, активну участь останніх у формуванні цілей і ПРН ОП, ЕГ дійшла висновку про достатньо високий ступінь відповідності ОП критерію 1. Виявлені недоліки вказують на необхідність подальшого удосконалення механізмів взаємодії з різними групами стейкгольдерів, засобів з'ясування та конкретизації їх думки і пропозицій щодо цілей і ПРН ОП, різних аспектів її організації та реалізації.

Критерій 2. Структура та зміст освітньої програми:

1. Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) відповідає вимогам законодавства щодо навчального навантаження для відповідного рівня вищої освіти та відповідного стандарту вищої освіти (за наявності).

Стандарт вищої освіти зі спеціальності 054 «Соціологія» за другим рівнем вищої освіти під час розробки ОП у 2017 р. та її подальшого провадження у 2018 та 2019 рр. був відсутній. Стандарт було затверджено у квітні 2020 р. Оскільки у 2020 набір на ОП на оголошувався, ОПП «Соціологія» було приведено у відповідність до стандарту у 2021 р. Загальний обсяг ОПП зазначається як такий, що дорівнює 240 кредитам ЄКТС, що відповідає встановленій нормі для ОПП першого (бакалаврського) рівня вищої освіти. У редакціях ОП 2017 та 2018 рр. вибіркові компоненти представлені двома блоками: за вибором ЗВО та за власним вибором здобувача. Частка ВК за власним вибором здобувача складає 74 кредити ЄКТС, що дорівнює 30,8% від загального обсягу ОП та відповідає нормі (не менш ніж 25%). У редакціях ОП 2017 та 2018 рр. обов'язкова складова ОП представлена циклами загальної та професійної підготовки. Цикл загальної підготовки має обсяг 11 кредитів ЄКТС, що дорівнює 4,6% від загального обсягу ОП. Цикл професійної підготовки має обсяг 105 кредитів ЄКТС, що дорівнює 43,75% від загального обсягу ОП. Загальний обсяг обов'язкових ОК – 116 кредитів ЄКТС. У редакціях ОП 2017 та 2018 рр. вибіркові компоненти за вибором ЗВО складають 74 кредити ЄКТС. До їх складу входять ОК циклу загальної підготовки (15 кредитів ЄКТС), а також професійного спрямування й спеціалізовані (59 кредитів ЄКТС). Що стосується більш пізньої редакції ОП –

2019 р. та проекту ОП 2021 р., то в них вибіркові компоненти розділені на 15 блоків (по 2 ОК у кожному). З кожного блоку здобувач може обрати 1 ОК (всього – 61 кредит ЄКТС). Окремо здобувач може обрати по 1 дисципліні з 4-х різноспрямованих блоків: економіко-правничого; культурологічного; суспільно-політичного; природничого (12 кредитів ЄКТС). Таким чином, загальний обсяг ВК – 73 кредити ЄКТС, що складає 30,45% від загального обсягу ОП та відповідає встановленій нормі (не менш 25%). У редакції ОП 2019 р. та проекті 2021 р. обов'язкова складова представлена 39 ОК (167 кредитів ЄКТС). Мінімальний обсяг однієї ОК у цій ОП складає 3 кредити ЄКТС. В цілому обсяг ОП та окремих освітніх компонентів (у кредитах ЄКТС) відповідає вимогам законодавства щодо навчального навантаження для першого (бакалаврського) рівня вищої освіти.

2. Зміст освітньої програми має чітку структуру; освітні компоненти, включені до освітньої програми, складають логічну взаємопов'язану систему та в сукупності дозволяють досягти заявлених цілей та програмних результатів навчання.

Зміст ОПП «Соціологія» має чітку структуру, а включені до неї ОК складають логічну взаємопов'язану систему. Всі РН забезпечуються за рахунок обов'язкових ОК. У редакціях ОП 2017 та 2018 рр. обов'язкові ОК забезпечують формування 13 загальних компетентностей та 11 професійних компетентностей спеціальності. Аналіз змісту цих компетентностей свідчить про відповідність зазначеним ПРН, які, в свою чергу повністю відповідають вимогам НРК для першого (бакалаврського) кваліфікаційного рівня (що доведено у п. 1.4. цього звіту). У редакції ОП 2019 р. та проекті ОП 2021 р. обов'язкові ОК забезпечують формування 13 загальних компетентностей та 12 фахових компетентностей спеціальності. Слід підкреслити що гарантка ОП входить до складу групи, що проводить фахову експертизу стандартів зі спеціальності 054 «Соціологія» Науково-методичної комісії № 5 з соціальних наук та журналістики сектору вищої освіти Науково-методичної ради Міністерства освіти і науки України. Цим можна пояснити той факт, що ще до виходу та затвердження стандарту зі спеціальності 054 «Соціологія» для першого (бакалаврського) рівня вищої освіти, ОП «Соціологія» всіх редакцій була складено методично й методологічно грамотно та оптимально.

3. Зміст освітньої програми відповідає предметній області визначеній для неї спеціальності (спеціальностям, якщо освітня програма є міждисциплінарною).

Зміст ОПП «Соціологія» повністю відповідає предметній області спеціальності 054 «Соціологія». Аналіз ОК та РН дозволяє стверджувати, що ОП спрямовано на підготовку фахівців, які володіють сучасним соціологічним мисленням, теоретичними знаннями і практичними навичками, необхідними для розв'язання складних задач та практичних проблем соціології. У нині діючому стандарті зі спеціальності 054 «Соціологія» для першого рівня вищої освіти, в описі предметної області у якості об'єктів вивчення зазначаються закономірності функціонування та трансформації соціальних груп, спільнот і суспільств у їхньому системному взаємозв'язку. До структури ОПП «Соціологія» входять такі обов'язкові ОК, як «Соціологія особистості і малих груп», «Соціальна структура суспільства», «Соціологія молоді», «Соціологія освіти», «Соціологія політики», «Етносоціологія», «Соціологія праці та управління» та ін. Таким чином зміст ОП відповідає теоретичному змісту предметної області: соціальні відносини та взаємодія; особистість, соціальні групи та спільноти; соціальні явища та процеси; соціальні практики; соціальні інститути; культура; соціальні структури та нерівності; соціальні зміни та впливи; соціальні проблеми та конфлікти в соціумі тощо. Аналіз змісту обов'язкових ОК ОП, а також зазначених у різних редакціях ОП компетентностей та ПРН свідчить про те, що ОП дозволяє досягти результатів, безпосередньо пов'язаних з предметною областю соціології: використовувати понятійний апарат соціології; розуміти історію розвитку соціології, її сучасні концепції та теорії, основні проблеми; застосовувати положення соціологічних теорій та концепцій до дослідження соціальних змін в Україні та світі; пояснювати закономірності та особливості розвитку і функціонування соціальних явищ у контексті професійних задач; вміти використовувати інформаційно-комунікаційні технології у процесі пошуку, збору та аналізу соціологічної інформації; вміти розробляти програму соціологічного дослідження; володіти навичками збору соціальної інформації з використанням кількісних та якісних методів; презентувати результати власних досліджень для фахівців і нефахівців; знати та дотримуватися етичних норм професійної діяльності соціолога та ін. Вибіркові ОК зорієнтовані, по-перше, на поглиблення знань здобувачів про сучасне суспільство та актуальні соціальні проблеми, а також на розвиток міждисциплінарних уявлень і, по-друге, на формування специфічних вузькопредметних знань, застосовуваних при виконанні конкретних завдань у соціологічній та дотичних сферах професійної діяльності. За результатами зустрічей з експертами галузі та потенційними роботодавцями вдалося підтвердити, що ОП забезпечує підготовку високо кваліфікованих фахівці-соціологів, здатних до здійснення дослідницької роботи у галузі соціології та застосувати соціологічне знання у різних сферах суспільного життя (освітній, державного управління, місцевого самоврядування, молодіжної політики та ін.). ОП не є міждисциплінарною.

4. Структура освітньої програми передбачає можливість для формування індивідуальної освітньої траєкторії, зокрема через індивідуальний вибір здобувачами вищої освіти навчальних дисциплін у обсязі, передбаченому законодавством.

Формування індивідуальної освітньої траєкторії здобувачів, в тому числі і другого (магістерського) рівня в. о. у ЗВО регулюється «Положенням про вивчення вибіркових дисциплін у ДДПУ ім. І. Франка» <http://dspu.edu.ua/wp->

content/uploads/2016/11/polozhennya-pro-vyvchennya-vybirkovykh-dyscopylin-u-drogobyckomu-derzhavnomu-pedagogichnomu-universyteti.pdf . В цьому документі на достатньому рівні, доступно і зрозуміло представлено процедури, що забезпечують формування індивідуальної освітньої траєкторії здобувача, а також обрання ним певних навчальних дисциплін до свого індивідуального плану. Здобувачі на фокус-групі продемонстрували обізнаність щодо процедури обрання дисциплін, детально її описали, розповіли, де і як можуть ознайомитися з переліком і змістом вибіркового ОК (з опису ОП; на сайті ЗВО; через куратора групи). Зазначили, що роблять та оформлюють свій вибір у спеціальних бланках, які видаються деканатом. Під час карантину здійснювали вибір шляхом заповнення онлайн-анкет. Висловили свою задоволеність набором і змістом вибіркового ОК та реалізацією права вибору в цілому. Особливу увагу здобувачі звернули на те, що внутрішньо у своїй групі вони обговорюють вибірково ОК дисципліни, для того, щоб узгодити вибір між собою і зробити остаточний єдиний вибір для всієї групи. Індивідуальні плани здобувачів, надані ЕГ у якості додаткових доказів, містять загальну інформацію про здобувача, перелік всіх ОК, які він вивчає протягом навчання, результати підсумкового контролю за кожним ОК. Надані документи засвідчують наявність в них навчальних дисциплін за вибором здобувачів. Слід зазначити, що за внутрішніми нормативними правилами у ЗВО відсутній такий документ, як «Залікова книжка». Індивідуальний план здобувача виконує й функцію залікової книжки. Можливо саме тому, здобувачі на відповідній фокус-групі не змогли чітко відповісти на питання про те, чи мають вони індивідуальний навчальний план, та що до нього входить. Вони надали відповідь, що «індивідуальний навчальний план студента – це «заліківка»», адже, по суті, вони так його і сприймають. Втім це не заперечує його наявності. Індивідуалізації навчального процесу також сприяють відкриті стосунки здобувачів із кураторкою та НПП випускової кафедри. Кураторство на цій ОП являє собою живу і дієву практику, яка супроводжує навчальний процес і виконує важливі виховні та інші функції. Частка вибіркового ОК складає 30,8% (ОП ред. 2016 та 2017 рр.) та 30,45% (ОП ред. 2019 та 2021 рр.), що відповідає нормі.

5. Освітня програма та навчальний план передбачають практичну підготовку здобувачів вищої освіти, яка дозволяє здобути компетентності, необхідні для подальшої професійної діяльності.

Навчальним планом ОП передбачено 450 год. (15 кредитів ЄКТС) практичної підготовки, розподілених на три практики: навчальну у 4-у семестрі (3 кредити ЄКТС) та виробничу – у 6-у (3 кредити ЄКТС) і 8-у семестрах (9 кредитів ЄКТС). У якості дод. доказів ЕГ були надані примірники заповнених щоденників практики здобувачів, а також звіти за результатами практики керівниці практики. Ці документи дозволяють пересвідчитися, що зміст практики відповідає меті та завданням підготовки фахівця-соціолога. На фокус-групі з НПП була присутня керівниця практики, яка розповіла про принципи відмінності всіх видів практики за кожним роком навчання (адже за описами змісту відповідних ОК ці відмінності не є наочними). Керівниця практик зазначила, що навчальна практика є ознайомчою, здобувачі проходять її у внутрішній підструктурі ЗВО – соціологічній лабораторії. Вони знайомляться з різними механізмами збору інформації, практикують самостійне складання анкет у форматі Google forms тощо. При цьому акцент робиться не стільки на правильності формулювання питань та побудови шкал (адже на другому курсі навчання здобувачі ще не мають відповідної методологічної підготовки), скільки на різноманітних засобах збирання даних, як таких. Виробнича практика на третьому курсі проходить на зовнішній базі практики. Здобувачі долучаються до збирання та аналізу даних, беручи безпосередню участь у тих дослідженнях, які реалізуються організацією, яка виступає у якості бази практики. Не дивлячись на те, що виробнича практика на третьому і четвертому курсі має однакову мету (виходячи з описів відповідних ОК), на фокус-групі з НПП було з'ясовано, що на четвертому курсі особливу увагу приділено відпрацюванню навичок проведення якісних досліджень. Це підтвердили і здобувачі, і керівниця організації, що виступає у якості бази виробничої практики, яка була присутня на фокус-групі з потенційними роботодавцями. Слід підкреслити, що практична підготовка здобувачів забезпечується не тільки навчальною та виробничою практикою. Здобувачі активно залучаються до проведення соціологічних досліджень, в тому числі й міжнародних. Вони долучаються не тільки до збирання даних, але й до їх обробки. Результати такого залучення висвітлені у чисельних наукових публікаціях здобувачів, висвітлені на конференціях. Експерти галузі, які були свідками виступів здобувачів на конференціях засвідчують високий рівень їх підготовки. Втім перелік баз практики є обмеженим. По суті, здобувачі проходять виробничу практику тільки Центрі вивчення громадської думки «Соціоінформ» (м. Львів). Не дивлячись на те, що самі здобувачі, НПП та керівництво ЗВО наголошують на достатності однієї бази практики для 5 здобувачів, з огляду на подальший розвиток ОП, необхідно розширити перелік баз практик, ти більше, що у випускової кафедри та ЗВО є необхідні для цього контакти.

6. Освітня програма передбачає набуття здобувачами вищої освіти соціальних навичок (soft skills), що відповідають заявленим цілям.

Питання щодо формування Soft skills було уточнене на фокус-групах зі здобувачами, та НПП. Учасники фокус-груп наголосили, що на ОП у них формуються комунікативні навички, а також навички презентації та результатів досліджень та самопрезентації. Окрім того здобувачі пригадали, що Soft skills формуються у них і під час навчального процесу. У якості прикладу навели таку навчальну дисципліну, як «Тренінг з психології спілкування», яка для них видалася цікавою та вельми корисною щодо формування м'яких навичок.

7. Зміст освітньої програми урахує вимоги відповідного професійного стандарту (за наявності).

Професійний стандарт соціолога наразі не затверджено.

8. Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) реалістично відбиває фактичне навантаження здобувачів, є відповідним для досягнення цілей та програмних результатів навчання.

Аналіз навчального плану та робочих програм свідчить про те, що обсяг навантаження для окремої ОК складається з аудиторних годин (лекцій, семінарських (практичних) занять, консультацій тощо), самостійної роботи, підготовки та проходження контрольних заходів, на які розподіляються кредити, встановлені для навчальних дисциплін. Одному семестру відповідає 30 кредитів ЄКТС, а звичайному навчальному року – 60 кредитів ЄКТС. Один кредит ЄКТС відповідає 30 годинам навчального навантаження здобувача. Учасники фокус-групи зі здобувачами підтвердили, що навантаження є оптимальним і їх повністю влаштовує. Наразі вони не мають жодних нарікань щодо навантаження. Втім вони зазначили, що завжди мають можливість висловити своє незадоволення фактичним навантаженням, а також обсягом окремих ОК гаранту, куратору, а також завдяки участі у опитуваннях, які регулярно проводяться у ЗВО. У якості дод. доказів ЕГ були надані примірники анкет для здобувачів та звіти опитувань. Поміж іншого, анкета містить відкрите питання, яке передбачає написання здобувачами будь-яких коментарів про ту чи іншу навчальну дисципліну. Аналіз результатів опитування свідчить про відсутність нарікань здобувачів стосовно їх навантаження. На оптимальності навантаження зауважили і представники студентського самоврядування. Як здобувачі ОПП «Соціологія», так і представники студентського самоврядування підкреслили свою впевненість щодо того, що у разі виникнення зауважень та нарікань з їх боку, керівництво та НПП завжди їх почують і відреагують.

9. У разі здійснення підготовки здобувачів вищої освіти за дуальною формою освіти структура освітньої програми та навчальний план узгоджені із завданнями та особливостями цієї форми здобуття освіти.

Дуальна форма освіти на ОП не впроваджена.

Загальний аналіз щодо Критерію 2:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 2.

1. Зміст освітньої програми має чітку структуру, ОК, включені до ОП, складають логічну взаємопов'язану систему та в сукупності дозволяють досягти заявлених цілей та програмних результатів навчання. 2. Зміст та процедури практичної підготовки здобувачів, є такими, що дозволяють їм здобути компетентності, необхідні для якісної викладацької та дослідницької діяльності зі спеціальності 054 «Соціологія». Невід'ємною частиною практичної підготовки здобувачів є їх залучення до проведення внутрішніх і зовнішніх соціологічних досліджень буквально з першого року навчання. Таке залучення має результати, втілені у чисельних публікаціях здобувачів (<https://drive.google.com/file/d/1OaaoUQeGY1GyVoGHj5beyw-Ho9PUotTQ/view>; https://drive.google.com/file/d/1_R7XQzHARbMbZ6PpJS4V9KaXEOKj7kId/view; <https://drive.google.com/file/d/149EsU4RA87PvIIXTAeCtWOPe5NJYF8hb/view>). На високому рівні підготовки здобувачів саме як соціологів-дослідників наголошують експерти галузі, а також потенційні роботодавці, які залучали їх до проведення досліджень. 3. Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) реалістично відбиває фактичне навантаження здобувачів.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 2.

Попри те, що ОП забезпечує повноцінну, якісну, різновекторну практичну підготовку здобувачів, перелік баз практик є завузьким. Фактично, всі здобувачі походять виробничу практику в одній організації - у Центрі вивчення громадської думки «Соціоінформ» (м. Львів). Не дивлячись на те, що самі здобувачі, НПП та керівництво ЗВО наголошують на достатності однієї бази практики для 5 здобувачів, з огляду на подальший розвиток ОП, необхідно розширити перелік баз практик, тим більше, що у випускової кафедри та ЗВО є необхідні для цього контакти. Так, під час фокус-груп, високу підтримку ОПП «Соціологія» висловила Керівниця Дрогобицького міського центру соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді Дрогобицької міської ради та представниця благодійної організації «Карітос». Вони наголосили на тому, що вже приймають у якості практикантів здобувачів Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка. Окрім того, вони зауважили, що проведення соціологічних досліджень та різних опитувань громадської думки є необхідним видом роботи її організацій. Таким чином, на думку ЕГ, ОПП «Соціологія» наразі має дві потенційні бази практики, готових співпрацювати зі здобувачами. Окрім того, з огляду на те, що ЗВО має педагогічний профіль, радимо розглянути у школи у якості баз практики для здобувачів ОПП «Соціологія». Тим більше, що фокус-групах з керівним складом та експертами галузі учасники наголошували на тому, що сучасні заклади середньої освіти, для того, щоб якісно виконувати свої функції, потребують не тільки штатних психологів, але й штатних соціологів.

Рівень відповідності Критерію 2.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 2.

З урахуванням зазначених сильних сторін ОП, зокрема тих, що стосуються високого рівня практичної підготовки здобувачів як фахівців-дослідників, ЕГ дійшла висновку, що в цілому ОП відповідає критерію 2. Наявні недоліки не є критичними, вказують на необхідність подальшого удосконалення ОП, зокрема розширення переліку баз виробничої практики.

Критерій 3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання:

1. Правила прийому на навчання за освітньою програмою є чіткими та зрозумілими, не містять дискримінаційних положень та оприлюднені на офіційному веб-сайті закладу вищої освіти.

Правила прийому на навчання за ОП є чіткими та зрозумілими, не містять дискримінаційних положень, оновлюються вчасно та оприлюднені на офіційному веб-сайті ЗВО: <http://pk.dspu.edu.ua/2021.html>. Під час проведення фокус-групи зі здобувачами, які навчаються на ОП, вони підтвердили, що інформація про вступ та навчання на ОП «Соціологія» є у відкритому доступі та вони були з нею ознайомлені. Дискримінаційних положень чи проблем із зарахуванням на навчання не було.

2. Правила прийому на навчання за освітньою програмою враховують особливості самої освітньої програми.

Перегляд правил прийому на навчання 2017 р., свідчить про те, що вони враховують особливості ОП за спеціальністю 054 «Соціологія»: для вступу на навчання вказані необхідні предмети ЗНО (Українська мова і література – 0,4; Історія України – 0,3; Географія або іноземна мова – 0,2; Ваговий коефіцієнт атестату – 0,1.), що враховують потрібні знання та навички для забезпечення ефективного навчального процесу на ОП «Соціологія» (http://dspu.edu.ua/wp-content/uploads/2017/03/dodatok_4_do_pp2017.pdf). Додаток №1 до Правил прийому на навчання для здобуття вищої освіти у Дрогобицькому державному педагогічному університеті імені Івана Франка у 2021 р. (<http://pk.dspu.edu.ua/download-ndz-553/>) не містив інформації щодо вступу на ОП «Соціологія», принаймні під час проведення акредитаційної експертизи ЕГ.

3. Визначені чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих в інших закладах освіти, зокрема під час академічної мобільності, що відповідають Конвенції про визнання кваліфікацій з вищої освіти в Європейському регіоні (Лісабон, 1997 р.), є доступними для всіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

У ЗВО існують чіткі правила визнання результатів навчання отриманих в інших ЗВО, зокрема під час академічної мобільності, що регулюються «Положенням про відрахування, переривання навчання, поновлення і переведення здобувачів вищої освіти у ДДПУ» (<http://dspu.edu.ua/wpcontent/uploads/2019/05/polozhennya-pro-vidrahuvannya-2016-zi-zminamy-2018.pdf>) та «Положенням про порядок реалізації права на академічну мобільність учасниками освітнього процесу ДДПУ імені Івана Франка» (<http://surl.li/nbyk/>). Згідно з «Положенням про порядок реалізації права на академічну мобільність учасниками освітнього процесу ДДПУ імені Івана Франка» усі студенти, що навчаються на денній формі навчання та закінчили 1-й курс Бакалаврату з гарними балами мають можливість брати участь у програмах академічної мобільності. На кафедрі соціології досвіду перезарахування результатів навчання у інших ЗВО чи студентів, які мали досвід академічної мобільності не було. Проте під час фокус-групової зустрічі зі здобувачами вищої освіти за ОП «Соціологія», вони зазначили, що про можливість брати участь у програмах академічної мобільності вони ознайомлені.

4. Визначені чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті, які є доступними для всіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

У ЗВО відсутній документ, що регулює визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті. Проте, на кафедрі Соціології існує практика нарахування додаткових балів до поточної успішності студентів за активну участь у наукових дослідженнях, проєктах чи конференціях, про що було з'ясовано на фокус-групах З НПП та здобувачами.

Загальний аналіз щодо Критерію 3:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 3.

1. Чітко визначені правила прийому на навчання та відсутність у них дискримінаційних положень; 2. Наявність практики нарахування додаткових балів до рейтингів науково-активних студентів.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 3.

1. Відсутність досвіду участі студентів у програмах академічної мобільності; 2. Відсутність положення про визнання результатів навчання отриманих у неформальній освіті. У зв'язку із зазначеним ЕГ рекомендує: - пропагувати програми академічної мобільності та переваги участі здобувачів у програмах академічної мобільності, заохочувати їх до такої участі; - ЗВО – розробити документ, що регулює визнання результатів навчання, здобутих у неформальній освіті.

Рівень відповідності Критерію 3.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 3.

Враховуючи сильні сторони ОП (чітко визначені та наявні у відкритому доступі правила прийому на навчання, відсутність у них дискримінаційних положень), а також позитивну практику нарахування додаткових балів студентам, що активно беруть участь у наукових заходах, за даним критерієм ОП «Соціологія» загалом відповідає якісним характеристикам критерію 3. Тим не менш, ЕГ вважає що під час подальшої реалізації ОП варто врахувати надані рекомендації.

Критерій 4. Навчання і викладання за освітньою програмою:

1. Форми та методи навчання і викладання сприяють досягненню заявлених у освітній програмі цілей та програмних результатів навчання, відповідають вимогам студентоцентрованого підходу та принципам академічної свободи.

Освітній процес ЗВО регулюється «Положенням про організацію освітнього процесу у Дрогобицькому державному педагогічному університеті імені Івана Франка», «Положенням про організацію самостійної роботи студентів та контроль за нею», «Положенням про організацію і методiku проведення семінарського заняття», «Положенням про навчання студентів за індивідуальним графіком» (<http://dspu.edu.ua/wp-content/uploads/2019/12/polozhennya.pdf>). На факультеті регулярно проводять опитування щодо задоволеності студентів реалізацією освітньої програми, зокрема про рівень задоволеності викладанням, навчальними дисциплінами (<http://surl.li/nkmy>; <http://surl.li/nkmz>; <http://surl.li/nknb>). Результати цих опитувань свідчать про високий ступень задоволеності зазначеними аспектами навчання та викладання. Академічна свобода усіх учасників навчального процесу полягає у вільному виборі методів та форм навчання, заохочення студентів до участі у конференціях, написання наукових робіт, вільного вибору тем наукових робіт, вільному виборі вибіркових дисциплін. Під час фокус-групи зі здобувачами учасники підкреслили, що вони вільно і відкрито можуть висловити свою думку, якщо їх щось не влаштовує у змісті ОП або у навчальному процесі, як особисто гарантії, так і НПП, які забезпечують ОК, а також кураторці групи, представниками деканату. Окремо було зазначено, що (принаймні, наприкінці останніх трьох семестрів), проводилися анонімні опитування, які передбачали визначення думки здобувачів щодо якості викладання, задоволеності змістом ОП тощо. Пригадали, що щороку проводиться анонімне опитування з академічної доброчесності (у якому порушуються і питання щодо випадків корупції тощо). Також, зі слів здобувачів, з ними (як і всіма іншими представниками академічної спільноти ЗВО) проводилося опитування «від британських академічних громад» (у якому також порушувалися питання академічної доброчесності). На питання щодо того, чи враховується думка студентів, яку вони висловили відкрито або під час анонімних опитувань, учасники фокус-групи зі здобувачами запевнили, що керівництво ЗВО, а особливо гарантка і НПП випускової кафедри, завжди відкриті для діалогу. Для здобувачів є очевидним, що викладачі щиро цікавляться їх думкою щодо ОП, розуміючи важливість врахування цієї думки в процесі удосконалення ОП. Навели конкретні приклади. Так,

здобувачі забажали, щоб більше уваги приділялося вивченню програми SPSS, гарантка та НПП відреагували певними корективами у змісті відповідного ОК, і тепер здобувачі знають її, з їх слів, майже досконало. Під час фокус-груп із здобувачами, НПП, адміністративним персоналом та студентським самоврядуванням, усі учасники зазначили, що навчальний процес є максимально студентоцентрованим та без порушення академічних свобод усіх сторін, що проявляється в оптимальності розкладу, допомозі від НПП у написанні наукових робіт, участі у конференціях, обговоренні та вирішенні нагальних питань.

2. Усім учасникам освітнього процесу своєчасно надається доступна і зрозуміла інформація щодо цілей, змісту та програмних результатів навчання, порядку та критеріїв оцінювання у межах окремих освітніх компонентів (у формі силабуса або в інший подібний спосіб).

Інформація щодо цілей, змісту та програмних результатів навчання, порядку та критеріїв оцінювання у межах окремих освітніх компонентів надається студентам вчасно (під час першого заняття з визначеної дисципліни, під час консультацій напередодні поточного/семестрового контролю, перед початком студентської практики) в усній чи письмовій формі (опис/силабус/візитка, робочі програми навчальних дисциплін, методичні рекомендації, програми практик, та уся необхідна інформація, оприлюднена на офіційному сайті ЗВО). Під час фокус-групи із здобувачами, вони зазначили, що усю необхідну інформацію зазвичай отримують від викладачів на перших заняттях у формі силабусів та усних повідомлень. В умовах дистанційного навчання уся необхідна інформація надається студентам в електронному вигляді на сайті, відправляється викладачами на електронну пошту, а також розміщується у електронних кабінетах окремих навчальних дисциплін на платформі «Google Classroom». Слід зазначити, що серед обов'язкових документів методичного забезпечення за ОП фігурує два типи таких: «Описи» та «Силабуси». На фокус-групі з проектною та робочими групами було з'ясовано, що призначення цих двох документів є однаковим – донести до здобувача основну інформацію про ОК. Учасники зазначили, що вони запозичили таку форму оповіщення студентів про ОК з досвіду закордонних ЗВО за багато років до внесення пропозиції про використання силабусів. Вони назвали цей документ зрозумілішим терміном «Опис». Силабуси ж з'явилися набагато пізніше. Окремо слід підкреслити, що описи та силабуси за ОП містять переліки компетентностей та ПРН, які за змістом не відповідають тим, що зазначені у відповідних за роками редакціях ОПП. Учасники фокус-групи з проектною та робочими групами пояснили таку ситуацію тим, що всі здобувачі, які навчаються за ОП, є вступниками 2017 р. Отже, попри те, що є нові редакції ОП (2018 та 2019 рр.), у силабуси та описи 2018 та 2019 рр. все одно були внесені ПРН з ОП 2017, оскільки саме вступників 2017 р. вони готувалися.

3. Заклад вищої освіти забезпечує поєднання навчання і досліджень під час реалізації освітньої програми відповідно до рівня вищої освіти, спеціальності та цілей освітньої програми.

Випускова кафедра та її НПП максимально повно забезпечують поєднання навчання та досліджень під час реалізації ОП. Усі студенти, що навчаються на ОП «Соціологія» залучені до написання статей, участі у наукових конференціях та проведення досліджень, участі у Всеукраїнських олімпіадах, міжнародних конференціях. Здобувачі щороку публікують свої наукові праці у збірниках студентсько-викладацьких наукових конференцій (<http://surl.li/nmdh>) та у інших Українських і закордонних виданнях (https://drive.google.com/file/d/1RF_tZpymJ2cJLM1aBR1gNEffo-BSlZn4/view), студенти М. Гриньо, М. Футиш, І. Дидик, О. Курнат, В. Лалабеков брали участь у I, II та III Міжнародних наукових конференціях «Суспільно-правові аспекти виховання молоді у XXI ст.: загрози, сподівання, виклики» (9–10 жовтня 2018 р., Легніца) (<http://surl.li/myhp>); (28–29 листопада 2019 р., Дрогобич) (<http://surl.li/nmdj>); (20 листопада 2020 р. Варшава) (<http://surl.li/myjn>), М. Гриньо, М. Футиш та В. Лалабеков були учасниками конференції «Підготовка студентів до ринку праці» (6 листопада 2019 р., Вища професійна школа імені Вітелона в Легниці (Польща)), студентки М. Гриньо та М. Футиш були учасницями проекту «Громадський супровід інтеграції студентської молоді з числа внутрішньо переміщених осіб і студентів з тимчасово окупованих територій в приймаючі громади Київської, Львівської, Харківської та Херсонської областей», який було реалізовано ВГО «Поруч» разом з Фондом «Право і демократія» (Law & Democracy Foundation), ГО «НОВА Енергія» та Благодійним товариством «Центр суспільних програм» (протягом 2019 р.), студентка М. Гриньо, була учасницею II етапу Всеукраїнської студентської олімпіади з дисципліни «Політологія» (15 – 17 травня 2019 р., Національний університет «Одеська юридична академія»), на якій команда здобула III місце (<http://surl.li/nhph>). Також усі студенти мають доступ до наукометричних баз даних Scopus та Web of Science (<http://surl.li/nmdo>). Потенційні роботодавці, які мали досвід спілкування зв здобувачами ОПП «Соціологія» підкреслюють їх високий рівень підготовки та готовності виконувати дослідницькі завдання середнього та високого рівня складності. Здобувачі на відповідній фокус-групі навели достатньо фактів та прикладів власної участі у дослідженнях, конференціях тощо.

4. Педагогічні, науково-педагогічні, наукові працівники (далі – викладачі) оновлюють зміст освіти на основі наукових досягнень і сучасних практик у відповідній галузі.

Педагогічні, науково-педагогічні, дійсно оновлюють зміст освіти на основі наукових досягнень та сучасних практик у галузі Соціології. Кожен з викладачів оновлює зміст робочої програми згідно з навчальним планом на основі «Положення про робочу програму навчальної дисципліни» (<http://surl.li/nhvy>) і оновлена робоча програма затверджується на засіданнях кафедри. Відповідно до положення, робочі програми повинні оновлюватись щорічно.

Оновлення здійснюється на основі досвіду закордонних та вітчизняних колег, наукового досвіду викладачів (закордонних стажувань, наукових досліджень, проведених опитувань та їх результатів, прохань/побажань здобувачів). Яскравим прикладом є зміна робочої програми дисципліни «Практикум соціології освіти» за побажанням студентів більше працювати із аналітикою даних, їх візуалізацією та інтерпретацією (була встановлена ліцензійна програма SPSS, що дозволила студентам мати доступ до виконання реальних практичних завдань з дисципліни) (<https://drive.google.com/file/d/12P5EG7t8qUpV2jXDsjOCnrb7Rwwb86Vi/view>). Під час фокус-групи студенти підтвердили дану інформацію та висловили задоволеність такою вагомою для них зміною. Аналіз описів і силабусів ОК, розміщених у додатках до відомостей СО свідчить про те, що деякі з них містять застарілі переліки літератури, а у переліках окремих силабусів всього 5-6 літературних джерел, що, на думку ЕГ, є недостатніми для повноцінного забезпечення здобувачів інформацією щодо актуальної літератури.

5. Навчання, викладання та наукові дослідження пов'язані з інтернаціоналізацією діяльності закладу вищої освіти.

У ЗВО інтернаціоналізація регламентується Концепцією інтернаціоналізації ДДПУ імені Івана Франка (<http://dspu.edu.ua/mizhnarodni-proekty/novyny/concept-of-internationalisation/#more-808>). Багато викладачів, у тому числі кураторка від викладачів та Гарант ОП «Соціологія» проходили закордонні стажування, що сприяє інтернаціоналізації ОП. У 2018 р. проф. С.А. Щудло була учасником програми академічної мобільності для викладачів ERASMUS+ KA1 (<http://dspu.edu.ua/news/uchast-profesora-svitlany-shhudlo-u-programi-akademichnoyi-mobilnosti-erasmus/>) та пройшла стажування у Варшавському університеті (2017 р.). 2018-2020 рр. доц. О.Я. Зелена, Я.М. Комарницький, Б.Г. Гвоздецька, І.Л. Мірчук проходили стажування у Жешувському університеті (Польща). У 2020 р. доц. І.Л. Мірчук взяла участь у програмі академічної мобільності для викладачів за "Visiting Fellow" Programme у Пізанському університеті (Італія) (https://drive.google.com/drive/folders/15QEGMd2YTskh_4OtvgEId3rnQXYAWxMC). У 2016 – 2021 рр. проф. Щудло С.А., доц. Мірчук І.Л. та Зелена О.Я. стали учасниками ряду українсько-польських проєктів: <http://dspu.edu.ua/news/naukovci-kafedry-pravoznavstva-sociologiyi-ta-politologiyi-rozpochaly-mizhnarodne-opytuvannya-uchniv-shkil/>; Угода34.pdf (dspu.edu.ua); (<http://dspu.edu.ua/news/startuvav-unikalnyj-proekt-drogobuyckogo-peduniversitytetu-z-universitytetom-karla-velykogo-u-bydgoszhi/>). На фокус-групі з НПП були присутні польські професори, які долучаються до організації ОП, її обговорення та оновлення. Вони навели чисельні приклади співпраці з гаранткою та НПП за різними аспектами реалізації ОП «Соціологія» (спільні дослідження, участь у конференціях, залучення до проведення лекцій у якості гостей професорів та ін.).

Загальний аналіз щодо Критерію 4:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 4.

1. Проведення регулярних опитувань здобувачів освіти, НПП, стейкхолдерів щодо оцінювання якості навчання та викладання за ОП; 2. Реальний вплив результатів проведених опитувань на реалізацію та внесення змін до ОП; 3. Гарно налагоджений зв'язок та обмін інформацією (як очно, так і дистанційно) між студентами та НПП, кураторкою, ОСС, адміністрацією; 4. Високий ступінь залученості всіх здобувачів до науково-дослідної роботи, що віддзеркалює прикладну орієнтацію ОП; 5. Врахування пропозицій здобувачів щодо внесення змін та реалізації ОП.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 4.

1. Деякі описи та силабуси ОК ОП «Соціологія» містять застарілі переліки літератури, а у окремих з них переліках включають усього 5-6 літературних джерел, що не є недостатніми для повноцінного забезпечення здобувачів інформацією щодо актуальної літератури. 2. Всі описи та силабуси дазовані різними роками, починаючи з 2017 р. Так, наприклад, описи дисциплін, які вивчалися у 2017 р., саме таким роком і датуються, що свідчить про неоновлення даних документів. НПП пояснюють таку ситуацію тим, що у 2018 та 2019 рр. не було нових наборів на ОП. Втім це повністю не виправдовує самого факту неоновлення. Навчально-методичне забезпечення за кожною дисципліною має бути оновлене до початку наступного навчального року. Доцільним є затвердження оновлених навчально-методичних матеріалів та відповідних документів наприкінці поточного навчального року – для наступного. У зв'язку із зазначеним ЕГ рекомендує: - привести всі описи до форми силабусів; - своєчасно, на рідше 1 раз на рік, оновлювати зміст силабусів, в тому числі й переліків літератури, за необхідності, розширити переліки літературних джерел, в тому числі, диференціюючи їх на «обов'язкові» та «додаткові». Такі оновлення мають відбуватися до початку наступного навчального року. - привести компетентності та ПРН, перелічені у силабусах, у відповідність тим компетентностям та результатам навчання, які містяться у останній редакції ОП.

Рівень відповідності Критерію 4.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 4.

З урахуванням зазначених сильних сторін та позитивних практик, зокрема тих з них, які стосуються залучення здобувачів до наукової та дослідницької діяльності, а також інтернаціоналізації ОП, ЕГ дійшла загальну відповідність ОПП «Соціологія» критерію 4. Підкреслимо, що вказані недоліки, зокрема ті з них, які стосуються навчально-методичного забезпечення, можуть бути виправлені найближчим часом і не потребують цілого року для їх ліквідації.

Критерій 5. Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність:

1. Форми контрольних заходів та критерії оцінювання здобувачів вищої освіти є чіткими, зрозумілими, дозволяють встановити досягнення здобувачем вищої освіти результатів навчання для окремого освітнього компонента та/або освітньої програми в цілому, а також оприлюднюються заздалегідь.

Форми контрольних заходів та критерії оцінювання у ЗВО регулюються «Положенням про контроль і оцінювання навчальних досягнень студентів у ДДПУ імені Івана Франка» (<http://dspu.edu.ua/wp-content/uploads/2019/01/polozhennya-pro-kontrol-zi-zminamy.pdf>) та «Положенням про організацію освітнього процесу у ДДПУ імені Івана Франка» (<http://dspu.edu.ua/wp-content/uploads/2019/12/polozhennya.pdf>). Контрольні заходи та критерії оцінювання є заздалегідь оприлюдненими (http://dspu.edu.ua/history/?page_id=1089). Кожного семестру викладачі інформують студентів про форми контролю (поточний, семестровий) на першому занятті усно чи у формі силабусу, форми контролю визначаються кафедрою. Підсумковий бал виставляється за 100-бальною шкалою з ваговими коефіцієнтами 0.6 та 0.4. На фокус-групових зустрічах викладачі та студенти підтвердили, що інформація надається вчасно та максимально зрозуміло. Втім, НПП не змогли пояснити доцільність виведення зазначених коефіцієнтів. І дійсно, за умови повноцінної реалізації рейтингової бально-накопичувальної системи, такі коефіцієнти не мають сенсу. ЕГ було з'ясовано, що система оцінювання у ЗВО є такою, що передбачає просте приписування певних балів до встановленої національної шкали (незадовільно, задовільно, добре, відмінно), втім, насправді має відбуватися навпаки – здобувач накопичує бали, а їх загальна кількість оцінюється як «незадовільно», «задовільно», «добре», «відмінно». Здобувачі підтвердили, що за свою аудиторну роботу вони отримують не бали, а оцінки. Таким чином, «2», отримана на занятті – це не +2 бали до рейтингу здобувача, а саме незадовільна оцінка. Підсумковий бал за поточний контроль виводиться шляхом вирахування середнього арифметичного (що прописано у силабусах).

2. Форми атестації здобувачів вищої освіти відповідають вимогам стандарту вищої освіти (за наявності).

Коли ОП створювалася у 2017 р., стандарт був відсутній. Форма атестації у цій редакції ОП визначена, як складання кваліфікаційного іспиту. Стандарт було затверджено у квітні 2020 р. У 2020 р. набір на ОП ЗВО не оголошував, отже нова редакція ОП датується 2021 р. У цій редакції форма атестації відповідає стандарту і зазначається, як захист кваліфікаційної роботи. ЗВО та робоча група ОПП мають автономію приймати рішення щодо того, чи потрібно/доцільно змінювати форму атестації, особливо у тих ситуаціях, коли більша частина ОП здобувачами вже виконана на момент виходу стандарту (так, здобувачі ОПП «Соціологія» закінчували 3-й рік навчання). У випадку з ОПП «Соціологія» було прийняте рішення залишити форму атестації зафіксовану у ОПП 2017 р., на яку вступали здобувачі. Адже зміна форми атестації може порушувати їх права, оскільки вони йшли на конкретну ОП, з такою, а не іншою формою атестації. Таким чином, вступники 2017 р. будуть складати кваліфікаційний іспит, а вступники 2021 р. – захищати кваліфікаційну роботу, що не є порушенням.

3. Визначено чіткі і зрозумілі правила проведення контрольних заходів, що є доступними для усіх учасників освітнього процесу, забезпечують об'єктивність екзаменаторів, зокрема включають процедури запобігання та врегулювання конфлікту інтересів, визначають порядок оскарження результатів контрольних заходів і їх повторного проходження, та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

Визначено чіткі та зрозумілі правила проведення контрольних заходів, що регулюються «Положенням про контроль і оцінювання навчальних досягнень студентів у Дрогобицькому державному педагогічному університеті імені Івана Франка» (<http://surl.li/myic>). Графік та положення про проведення контрольних заходів у ЗВО є у відкритому доступі на офіційному сайті. Об'єктивне оцінювання екзаменаторів забезпечується виставленням балів поточного контролю у журналі успішності студентів, загальний підсумковий бал виставляється на основі загального балу успішності та семестрового контролю. У ЗВО запобігання та врегулювання конфлікту інтересів регулюється «Положенням про атестацію здобувачів вищої освіти у Дрогобицькому державному педагогічному університеті імені Івана Франка», у якому прописано порядок подання апеляції на процедуру чи результати атестації (іспиту чи

захисту курсової/дипломної роботи) (<http://dspu.edu.ua/wp-content/uploads/2016/06-1.pdf>). Регулювання повторного проходження контрольних заходів у ЗВО відбувається через «Положення про контроль і оцінювання навчальних досягнень студентів у ДДПУ імені Івана Франка» та «Положення про порядок повторного вивчення навчальних дисциплін у ДДПУ імені Івана Франка» (<http://surl.li/myhz>). Під час фокус-групи зі студентами, вони продемонстрували обізнаність щодо процедур проведення контрольних заходів та оцінювання. Вони знають, до кого/куди звернутися, якщо виникне необхідність оскарження результатів, повторного проходження контрольних заходів. Як здобувачі, так і НПП, на відповідних фокус-групах запевнили, що ситуацій конфлікту інтересів та необхідності оскаржувати результати не виникало. Здобувачі підкреслили, що НПП завжди йдуть на зустріч і намагаються попередити такі ситуації. Ефективність попередження таких ситуацій пояснюється повною відкритістю та зрозумілістю форм контролю та критеріїв оцінювання, а також тісними контактами здобувачів з кураторкою та НПП. У «Положенні про атестацію здобувачів вищої освіти у Дрогобицькому державному педагогічному університеті імені Івана Франка» (<http://dspu.edu.ua/wp-content/uploads/2019/01/2018-polozh-pro-ek.pdf>) прописано порядок процедури апеляції у випадку незгоди студента з отриманою оцінкою. Під час проведення фокус-груп всі учасники освітнього процесу зазначили, що конфлікти, перескладання чи апеляції до балів були відсутні.

4. У закладі вищої освіти визначено чіткі та зрозумілі політика, стандарти і процедури дотримання академічної доброчесності, що послідовно дотримуються всіма учасниками освітнього процесу під час реалізації освітньої програми. Заклад вищої освіти популяризує академічну доброчесність (насамперед через імплементацію цієї політики у внутрішню культуру якості) та використовує відповідні технологічні рішення як інструменти протидії порушенням академічної доброчесності.

У ЗВО визначено чіткі та зрозумілі правила дотримання академічної доброчесності, що врегульовуються Кодексом академічної доброчесності у ДДПУ (<http://surl.li/myhu>), «Положенням про запобігання та виявлення академічного плагіату у наукових, навчально-методичних та кваліфікаційних роботах у ДДПУ імені Івана Франка» (<http://surl.li/myhw>), «Положенням про систему внутрішнього забезпечення якості вищої освіти у ДДПУ імені Івана Франка», «Положенням про комісію з питань академічної доброчесності» (<http://dspu.edu.ua/polozhennya/>). Також дотримання положень академічної доброчесності регулює відділ забезпечення якості освіти, основною задачею якого є здійснення моніторингу освітньої діяльності та забезпечення внутрішнього контролю якості освіти у ЗВО (<http://surl.li/myhy>). Основним технологічним рішенням щодо запобігання академічного плагіату є встановлені ліцензійні програми для перевірки на плагіат: Unicheck, Strike Plagiarism (<https://youtu.be/ONr5nPxJpOo>). У ЗВО діє гаряча лінія на яку можна повідомити про порушення академічної доброчесності та встановлено «скриньку довіри», у яку можна писати будь які звернення чи розповідати про порушення повністю анонімно. Щорічно відділ забезпечення якості освіти проводить опитування щодо дотримання академічної доброчесності та присутності проявів певних порушень (<http://dspu.edu.ua/viddil-zabezpechennya-yakosti-osvity/opytuvannya/>; <https://drive.google.com/drive/folders/1-HGQEKpO-aDuQYogejOkhtdTsK76dQUU>). На фокус-групі здобувачі продемонстрували високий рівень обізнаності щодо академічної доброчесності. Вони зазначили, що на початку першого курсу були ознайомлені з кодексом академічної доброчесності ЗВО, підписували документ про ознайомлення з кодексом. Також підтвердили свою участь у опитуваннях щодо академічної доброчесності. Важливим є те, що здобувачі не ототожнюють академічну доброчесність тільки з перевіркою на плагіат (як це зазвичай буває). Вони надали розгорнуте визначення академічної доброчесності. Розповіли про процедуру перевірки на плагіат. Наголосили, що роблять це або самостійно за допомогою відкритих Інтернет-ресурсів, або за посередництвом наукового керівника. Знаються на допустимих нормах оригінальності тексту (не менш 80%). Підкреслили, що інші 20% - це запозичення, а не плагіат. Плагіат як такий категорично не дозволяється. При бібліотеці ЗВО діє відділ, який має доступ до програм Unicheck, Strike Plagiarism та спеціалізується на перевірці на плагіат. У ЗВО також працює комісія з питань академічної доброчесності «Положення про комісію з питань академічної доброчесності» (<http://dspu.edu.ua/polozhennya/>).

Загальний аналіз щодо Критерію 5:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 5.

У ЗВО і на ОПП «Соціологія» розвинено високу культуру академічної доброчесності. Для підтримки такого рівня реалізуються численні заходи. Як наслідок, здобувачі добре знаються на понятті академічної доброчесності та використовують її принципи як засадові для власної навчальної та дослідницької практики.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 5.

1. ЗВО має застарілу систему оцінювання, яка уніфікує поточні результати навчання здобувачів і не враховує потреби індивідуалізації їх освітніх траєкторій. 2. Слабка обізнаність студентів щодо нормативних документів та зазначених в них процедур оскарження результатів навчання та повторного проходження контрольних заходів. документів. У зв'язку із зазначеним рекомендуємо: 1. Удосконалити систему та критерії оцінювання, з урахуванням сучасних вимог бально-накопичувальної рейтингової системи. 2. Запровадити заходи, спрямовані на підвищення знань здобувачів щодо важливих нормативних документів ЗВО (наприклад, ознайомчі лекції тренінги з розв'язання конфліктів у ЗВО базовим компонентом яких є опрацювання відповідних внутрішніх нормативних документів).

Рівень відповідності Критерію 5.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 5.

З урахуванням зазначених сильних сторін та позитивних практик, зокрема тих з них, які стосуються розвитку та підтримання високого рівня культури академічної доброчесності, ЕГ дійшла висновку про загальну відповідність ОПП «Соціологія» критерію 5. Має місце часткова відповідність за підкритерієм 5.1, втім причина такої невідповідності – не у ОПП «Соціологія», а у ЗВО в цілому (застаріла система оцінювання) Вважаємо, що за умови негайного реагування ЗВО на цей недолік та активну роботу з коригування системи оцінювання (починаючи з оновлення відповідного нормативного документу), його усунення видається можливим у короткий термін – до початку наступного навчального року.

Критерій 6. Людські ресурси:

1. Академічна та/або професійна кваліфікація викладачів, задіяних до реалізації освітньої програми, забезпечує досягнення визначених відповідною програмою цілей та програмних результатів навчання.

З відомостей СО видно, що викладання обов'язкових ОК на ОПП «Соціологія» забезпечують 13 викладачів. Всі вони мають наукові ступені: 1 – д-р соціологічних наук та 12 – кандидати наук (1 – к. соціол. н.; 1 – к. політ н.; 1 – к. псих. н.; 3 – к. пед. н.; 2 – к. філос. н.; 1 – к. істор. н.; 1 – к. фіз.-мат. н.). Академічна та професійна кваліфікація НПП засвідчується відповідністю достатній кількості підпунктів п. 30 чинних Ліцензійних умов «Види та результати професійної діяльності». Окремо слід підкреслити, що не тільки фахові соціологи з НПП, але й кандидати філософських, історичних, політичних та ін. наук активно залучаються до різноманітних соціологічних досліджень, які проводяться випусковою кафедрою, в тому числі й разом із закордонними колегами. За результатами такої діяльності вони мають соціологічні публікації у фахових соціологічних виданнях (наприклад, к. філос. н. І.Л. Мірчук, яка забезпечує соціологічні ОК, має публікації у фахових виданнях «Габітус», «Вісник Харківського університету імені В.Н. Каразіна. Серія соціологічна» та ін.). В цілому аналіз публікацій НПП показує їх високу науково-дослідну активність за змістом саме тих ОК, які ними забезпечуються. За результатами експертизи було встановлено, що викладачі систематично проходять підвищення кваліфікації, беруть участь у наукових конференціях, семінарах, мають практику закордонних стажувань (на підтвердження чого ЕГ були надані відповідні дод. докази - сертифікати зі стажувань та підвищення кваліфікації у зовнішніх установах (м. Львова, Одеси та ін.), в тому числі й закордонних, зокрема, польських. Викладачі щорічно публікують наукові статті у рейтингових соціологічних виданнях, є авторами монографій та підручників, про що свідчить інформація, надана у додатках до звіту СО. Аналіз змісту публікацій, підвищення кваліфікації та інших видів наукової і дослідницької діяльності НПП свідчить про відповідність кваліфікації викладачів тим ОК, які вони забезпечують.

2. Процедури конкурсного добору викладачів є прозорими і дозволяють забезпечити необхідний рівень їхнього професіоналізму для успішної реалізації освітньої програми.

Процедури конкурсного добору викладачів регулюються: «Порядком проведення конкурсного відбору при заміщенні вакантних посад НПП Дрогобицького державного педагогічного ун-ту ім. Івана Франка та укладання з ними трудових договорів (контрактів)» (<http://dspu.edu.ua/wp-content/uploads/2018/01/poryadok-provedennya-konkursnogo-vidboru-pry-zamishhenni-vakantnykh-posad-npp-u-ddpu-2.pdf>); «Рекомендаціями щодо проведення конкурсного відбору науково-педагогічних працівників та укладання з ними трудових договорів (контрактів)» (<http://dspu.edu.ua/viddil-kadriv/docs/>). На фокус-групі з керівним складом учасники підкреслили, що до претендентів на заміщення вакантних посад у ЗВО висуваються вимоги в залежності від посади. Увага звертається на фах, стаж науково-педагогічної діяльності, наукові досягнення та публікації. НПП підтвердили свою обізнаність щодо процедури конкурсного відбору на посади. Вважають умови конкурсу справедливими. На фокус-групі з НПП було уточнено, що конкурс на заміщення посад вони проходять кожного року, адже контракт з ними укладається тільки на один рік. На думку НПП, з одного боку, така процедура є втомливою і напруженою, але з іншого – підготовка документів, оновлення переліку публікацій тощо надає можливість побачити переваги та недоліки власної викладацької, науково-дослідної та інших видів діяльності.

3. Заклад вищої освіти залучає роботодавців до організації та реалізації освітнього процесу.

Потенційні роботодавці залучаються до організації та реалізації освітнього процесу переважно як керівники та/або представники баз практик, на яких здобувачі ОПП «Соціологія» проходять виробничу практику. Окрім того, на зустрічах було з'ясовано, що окремі роботодавці запрошуються на ОП для проведення окремих тематичних семінарів, тренінгів, гостьових лекцій (зокрема, це підтвердила віце-президентка Соціологічної асоціації України). На фокус-групі з представниками проектної та робочих груп ОПП «Соціологія» також було з'ясовано, що планується залучення представника роботодавців до складу комісії з проведення кваліфікаційного іспиту. Представники роботодавців (Н. Зайцева-Чіпак та О. Матчишин) залучаються до процедур перегляду і оновлення ОП, надаючи рецензії із зазначенням позитивних сторін та рекомендацій. Представники роботодавців від академічної спільноти (віце-президентка соціологічної асоціації України, д-р соціол. н., проф. Л. Сокурянська та канд. соціол. н., доцент кафедри соціології та соціальної роботи Інституту гуманітарних та соціальних наук Національного університету «Львівська політехніка» В. Савка) були залучені до безпосередньої участі в обговоренні нового проекту ОП 2021 р. на розширеному засіданні випускової кафедри. Це видно з відповідного протоколу засідання, наданого ЕГ у якості дод. доказів, а також було підтверджено Л. Сокурянською на фокус-групі з роботодавцями. Савка В. вже запрошений до складу комісії з проведення кваліфікаційного іспиту, про що повідомила гарантка на фокус-групі з проектною та робочими групами ОПП «Соціологія». Зі спілкування з роботодавцями, НПП та здобувачами було з'ясовано, що роботодавці тісно співпрацюють з випусковою кафедрою з проведення соціологічних та інших досліджень (були наведені численні приклади такої співпраці), до яких завжди залучаються і здобувачі ОПП «Соціологія».

4. Заклад вищої освіти залучає до аудиторних занять професіоналів-практиків, експертів галузі, представників роботодавців.

Слід зазначити, що роботодавці, які є основними зовнішніми стейкхолдерами цієї ОПП, в той же час, є професіоналами-практиками, які залучаються до багатьох процесів і заходів, що відбуваються на ОП. Так, своє залучення до проведення окремих тематичних лекцій підтвердили: віце-президентка Соціологічної асоціації України Л. Сокурянська; професорки польського ЗВО-партнера ОПП «Соціологія», які були присутні на фокус-групі з НПП саме як професіонали-практики; В. Кондзьолка – керівник міського проекту «Смарт-сіті», який відвідав відкриту зустріч. Здобувачі на відповідній фокус-групі також підтвердили факт залучення цих професіоналів-практиків. Окрім того, вони пригадали, що відвідували лекції, викладачки з Японії, які проводилися у ЗВО. Попри наявні тісні та плідні контакти гарантки та випускової кафедри з професіоналами-практиками, останні не залучаються до проведення аудиторних занять на постійній основі (тобто до забезпечення ОК). Втім, слід зазначити, що гарантку, яка забезпечує на цій ОП щонайменше 4 ОК, й саму слід вважати професіоналом-практиком, оскільки вона заснувала й очолювала Українську асоціацію дослідників освіти (УАДО), що спеціалізується на організації та проведенні різноманітних освітніх досліджень. Аналіз інформації на сайті УАДО (<https://www.uera.org.ua/>) свідчить про її високу активність, масштабність реалізованих досліджень та високий ступінь їх інтернаціоналізації. За результатами цих досліджень публікуються монографії, та інші наукові праці, які мають виразну прикладну спрямованість на вирішення актуальних проблем сучасної освіти та закладів освіти (<https://www.uera.org.ua/uk/projects> ; <https://www.uera.org.ua/uk/conference>).

5. Заклад вищої освіти сприяє професійному розвитку викладачів через власні програми або у співпраці з іншими організаціями.

Процеси професійного розвитку НПП у ЗВО регламентується «Положенням про підвищення кваліфікації та стажування науково-педагогічних працівників ДДПУ імені Івана Франка» (<http://dspu.edu.ua/sites/science/wp-content/uploads/2020/03/pdf>) та Положенням про академічну мобільність (<http://dspu.edu.ua/mizhnarodni-proekty/zagalna-informacia/%2082/>). На зустрічах ЕГ з керівним складом ЗВО, адміністративним та допоміжним персоналом і НПП було з'ясовано, що ЗВО підтримує будь-які ініціативи НПП з підвищення кваліфікації. Під час стажувань та проходження курсів з підвищення кваліфікації за викладачем зберігається робоче місце та заробітна плата. ЗВО без жодних перешкод оформлює відрядження, інформує здобувачів про різні пропозиції з підвищення кваліфікації, які надходять від інших ЗВО, в тому числі й закордонних, через оприлюднення відповідних повідомлень на сайті ЗВО та розсилку по кафедрах (<http://dspu.edu.ua/mizhnarodni-proekty/>). Також було з'ясовано, що матеріальної допомоги з цих питань ЗВО не має можливості надавати. Зустрічі з НПП, а також допоміжним та адміністративним персоналом показали, що ЗВО не має власних програм з (внутрішнього) підвищення кваліфікації НПП. В цілому ж НПП ОПП «Соціологія» систематично проходять підвищення кваліфікації, про що свідчить інформація, надана у додатку №2 відомостей СО, сертифікати та дипломи, надані ЕГ у якості додаткових доказів, а також свідчення учасників фокус-групи з НПП.

6. Заклад вищої освіти стимулює розвиток викладацької майстерності.

В університеті діє усталена система матеріального і нематеріального стимулювання розвитку викладацької майстерності, функціонування якої регулюється «Правилами внутрішнього розпорядку для працівників та студентів ДДПУ імені Івана Франка» (розділ 8), «Колективним договором» (<http://surl.li/nhpr>) та «Положенням про преміювання працівників ДДПУ імені Івана Франка» (<http://surl.li/nhpr>). За високої досягнення у викладацькій та науково-дослідницькій діяльності НПП нагороджуються подяками та грамотами (нематеріальне стимулювання), а також преміями (матеріальне стимулювання). Слід підкреслити, що система стимулювання розвитку викладацької

майстерності НПП є функціональною та реально діючою. Так, на фокус-групі з керівним складом ЗВО учасниками були наведені приклади преміального нагородження окремих НПП випускової кафедри (зокрема, Щудло С.А). Самі ж НПП на відповідній фокус-групі підтвердили, що отримали премії за опублікування статей, які індексуються у наукометричних базах даних Scopus та Web of Science.

Загальний аналіз щодо Критерію 6:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 6.

1. Потужний склад групи забезпечення ОП, представлений доктором й кандидатами наук, які є спеціалістами в галузі тих ОК, які забезпечують, беруть активну участь у різноманітних дослідженнях (як внутрішньоуніверситетських, так і зовнішніх, в тому числі й міжнародних), систематично підвищують кваліфікацію, мають високу публікаційну активність, в тому числі й у виданнях, що індексуються у наукометричних базах Scopus та Web of Science; 2. Гарантка, яка забезпечує на цій ОП щонайменше 4 ОК, є професіоналом-практиком, вона заснувала і очолювала Українську асоціацію дослідників освіти (УАДО), яка спеціалізується на організації та проведенні різноманітних освітніх досліджень та має значні результати і досягнення, що впроваджуються у практику; 3. Потенційні роботодавці є активними суб'єктами ОПП «Соціологія», вони небайдужі та відкриті до взаємодії; 4. Реально діюча система матеріального заохочення (преміювання) НПП.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 6.

1. Потенційні роботодавці є активними суб'єктами ОПП «Соціологія», тож рекомендуємо розширити контакти з ними щодо організації проходження здобувачами виробничої практики. Адже фактично, всі здобувачі походять виробничу практику в одній організації - у Центрі вивчення громадської думки «Соціоінформ» (м. Львів). Не дивлячись на те, що самі здобувачі, НПП та керівництво ЗВО наголошують на достатності однієї бази практики для 5 здобувачів, з огляду на подальший розвиток ОП, необхідно розширити перелік баз практик, тим більше, що у випускової кафедри та ЗВО є необхідні для цього контакти. Так, під час фокус-груп, високу підтримку ОПП «Соціологія» висловила Керівниця Дрогобицького міського центру соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді Дрогобицької міської ради та представниця благодійної організації «Карітос». 2. Професіонали-практики долучаються до реалізації ОП епізодично. З урахуванням наявних тісних та плідних контактів гарантки та випускової кафедри з експертною спільнотою, рекомендуємо запровадити на ОП практику залучення гостей професорів та професіоналів практиків до проведення аудиторних занять на постійній основі (тобто до забезпечення ОК або окремих модулів). 3. ЗВО не має власних програм з (внутрішнього) підвищення кваліфікації НПП. Втім, такі програми є важливою складовою внутрішньої системи якості вищої освіти. З огляду на зазначене, рекомендуємо запровадити такі програми (наприклад, з підвищення рівня знання іноземних мов, інформаційної грамотності, покращення навичок роботи у форматі дистанційного навчання (створення дистанційних курсів) тощо).

Рівень відповідності Критерію 6.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 6.

З урахуванням зазначених сильних сторін, зокрема тих, що стосуються якісних характеристик НПП, які входять до складу групи забезпечення ОПП «Соціологія», ЕГ дійшла висновку, що в цілому ОП відповідає критерію 6. Наявні недоліки не є критичними та вказують на необхідність подальшого удосконалення ОП, зокрема, в аспекті ще більш активного залучення професіоналів-практиків до реалізації ОП, а також з налагодження внутрішньої системи (курсів) з підвищення кваліфікації НПП.

Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси:

1. Фінансові та матеріально-технічні ресурси (бібліотека, інша інфраструктура, обладнання тощо), а також навчально-методичне забезпечення освітньої програми забезпечують досягнення визначених освітньою програмою цілей та програмних результатів навчання.

В дистанційних умовах зустрічі було проведено дві віртуальні екскурсії з демонстрацією матеріально-технічної бази університету та окремо кафедри правознавства, соціології та політології. Також попередньо гарантом було надано посилання на зазначені екскурсії: 1) навчально-методичне забезпечення та матеріально технічні ресурси ОП «Соціологія» (<https://www.youtube.com/watch?v=JTkrOmYekcQ>); 2) день відкритих дверей ДДПУ імені Івана Франка

(<https://www.youtube.com/watch?v=CjSJKSPBEC8>). Під час огляду матеріально-технічної бази з гарантом та відповідальним за МТБ ЗВО, учасниками було ґрунтовно прокоментовано вказані посилання. Під час огляду МТБ, та на зустрічах з академічним персоналом, здобувачами та адміністративним персоналом була підтверджена наявність відповідних ресурсів, які необхідні для набуття цілей та компетентностей ОП, а саме: комп'ютерна лабораторія, яка налічує більше 10 комп'ютерів; мультимедійні проектори (6 одиниць); соціологічна лабораторія з ліцензованим пакетом IBM SPSS; кабінет самопідготовки; бібліотека, яка налічує 9 читальних залів та має електронний каталог (<http://dspu.edu.ua/biblioteka/e-бібліотека/>); навчальні аудиторії. Також, в умовах дистанційного навчання було створено на базі бібліотеки Online лекторій (<http://dspu.edu.ua/biblioteka/category/online-лекторій/>) на якому проводяться лекції запрошених науковців. У ході розмови з представником бібліотеки було встановлено, що вони в дистанційних умовах співпрацюють зі студентами та викладачами, а саме, надають послуги з підбору літературних джерел, формування УДК, оформлення списку літератури тощо. Під час проведення фокус-групи з керівником та менеджментом ЗВО було встановлено, що у 2019 році оновлено меблеве забезпечення аудиторій (нові парти та стільці). ЗВО має 1 функціонуючий гуртожиток, у ході проведення фокус-груп зі здобувачами та представниками студентського самоврядування було встановлено що його цілком вистачає для проживання всіх бажаючих студентів ЗВО. Умови проживання задовольняють потреби студентів, про що свідчать відповіді студентів, які проживають у гуртожитку (за останні роки замінені вікна, оновлені електроплити та проводиться оновлення ремонту). Інформація щодо інфраструктури закладу: є студентська їдальня, медичний кабінет, спортивний комплекс (який включає у себе: стадіон та 2 спортивні зали), басейн (підтверджено відеоматеріалом, розмовою з адміністративним та академічним персоналом, зі здобувачами).

2. Заклад вищої освіти забезпечує безоплатний доступ викладачів і здобувачів вищої освіти до відповідної інфраструктури та інформаційних ресурсів, необхідних для навчання, викладацької та/або наукової діяльності в межах освітньої програми.

Під час фокус-групи з академічним персоналом та здобувачами підтверджено вільний та безоплатний доступ до Wi-Fi, який дає змогу викладачам так і студентам користуватися різноманітними інформаційними ресурсами (електронним каталогом, електронними виданнями, навчально-методичним забезпеченням навчальних дисциплін). Також підтверджена можливість безоплатної перевірки наукових робіт на відсоток унікальності (ЗВО має 2 програми для перевірки). Зокрема студенти та викладачі мають змогу перевіряти безкоштовно такі наукові доробки, як тези, статті, дипломні та дисертаційні роботи та ін. У ході фокус-групи з академічним персоналом було з'ясовано що під час дистанційного навчання для проведення лекцій та семінарських занять використовують платформу ZOOM та Google клас, також планові опитування студентства щодо якості освітнього процесу переведено у віртуальний режим (у Вайбері, або на поштові скриньки відправляється посилання на Google анкети).

3. Освітнє середовище є безпечним для життя та здоров'я здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньою програмою, та дозволяє задовольнити їхні потреби та інтереси.

У ході проведення фокус груп з академічним персоналом, здобувачами та студентським самоврядуванням, а також з перегляду відео-екскурсії закладу та кафедри правознавства, соціології та політології підтверджено, що освітнє середовище є цілком безпечним для життєдіяльності та здоров'я здобувачів. На фокус-групі зі здобувачами було підтверджено, що у ЗВО є студентський медичний пункт на базі гуртожитку, є можливість звернутись за консультацією та допомогою лікаря. На зустрічах з НВВ та здобувачами було підтверджено, що мають місце дружні та відкриті стосунки студентів між собою, а також з викладачами та кураторкою групи. Кураторка завжди на зв'язку зі здобувачам через Вайбер, Телеграм, пошту та ін. Також із розмови зі здобувачами встановлено, що у ЗВО є аудиторія для неформального спілкування студентів між собою, а також студентів та викладачів. Ця аудиторія не має парт, що робить її простір мобільним та більш зручним для відкритого спілкування.

4. Заклад вищої освіти забезпечує освітню, організаційну, інформаційну, консультативну та соціальну підтримку здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньою програмою.

На зустрічі з керівним складом ЗВО встановлено, що інформаційна та консультативна підтримка здобувачів є невід'ємною складовою стратегії університету. Щотижня відбувається засідання старост, на яких присутні представники адміністрації ЗВО, які доводять до відома студентів актуальну інформацію, зокрема щодо соціальної підтримки, проживання у гуртожитку, оплати за навчання та гуртожиток, можливостей оздоровлення та ін. У ЗВО запроваджені опитування щодо задоволеності освітнім процесом, викладацькою майстерністю та діяльністю тощо. Результати цих опитувань розглядаються на засіданнях кафедр. Гарантка та НПП обов'язково дають зворотній зв'язок здобувачам, вчасно реагують на виявлені недоліки. На фокус-групі зі здобувачами учасники навели приклади щодо такої реакції (зокрема, одних з них стосувався поглиблення вивчення програми SPSS, на прохання здобувачів). За результатами фокус-груп з НПП, а також адміністративним і допоміжним персоналом підтверджена всебічна підтримка здобувачів з точки зору організаційної, інформаційної, консультативної та соціальної інформації. Представники студентства підтвердили факт допомоги з боку викладачів навіть у особистих проблемах, які на стосуються навчального процесу. Також науково-педагогічний персонал та представники адміністрації звернули увагу на те, що на сайті ЗВО є вся необхідна інформація. Керівник закладу зауважила, що в закладі працює відділ інформаційної діяльності та молодіжної політики, навчально-методичний відділ, які вчасно інформують

студентів щодо актуальної інформації. В процесі зустрічі зі здобувачами та НПП були отримані численні факти на підтвердження тісної комунікації між представниками цих двох груп, існування потужної інформаційної підтримки здобувачів. Також із розмови зі здобувачами стало відомо, що за весь період їх навчання конфліктних ситуацій ані між ними самими, ані з викладачами не виникало. Здобувачі поінформовані куди / до кого можна звертатися у разі виникнення конфліктної ситуації (викладачі кафедри, деканат, керівництво ЗВО). Також на базі університету працюють телефон гарячої лінії та «скринька довіри».

5. Заклад вищої освіти створює достатні умови для реалізації права на освіту особами з особливими освітніми потребами, що навчаються за освітньою програмою.

На фокус-групі з керівним складом ЗВО ректорка зазначила, що Історичний факультет (на якому реалізується ОПП «Соціологія») знаходиться в старому приміщенні, яке є архітектурною пам'яткою. Тому немає можливості забезпечити повною мірою умови для людей з особливими освітніми потребами. Проте, додатковий вхід з бічного фасаду будівлі навчального корпусу використовується, як вхід для людей з інвалідністю. На вході до університету та до гуртожитку встановлені пандуси. Як зазначили представники керівного складу, а також здобувачі на відповідних фокус-групах, на Історичному факультеті та у ЗВО в цілому для людей з особливими освітніми потребами є можливість навчання за індивідуальним графіком та/або у дистанційному форматі. З фокус-груп з керівництвом та адміністративним персоналом з'ясовано, що здобувачі з особливими освітніми потребами на ОП «Соціологія» не навчаються.

6. Існує чітка і зрозуміла політика і процедури вирішення конфліктних ситуацій (зокрема пов'язаних з сексуальними домаганнями, дискримінацією та/або корупцією тощо), яка є доступною для усіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримується під час реалізації освітньої програми.

У ЗВО існує політика та процедура вирішення конфліктних ситуацій, що регламентується такими нормативно-правовими актами: «Правила внутрішнього розпорядку для працівників та студентів ДДПУ імені Івана Франка» (<http://dspu.edu.ua/dostup-do-publichnoyi-informaciyi/>); «Положення про політику попередження і боротьби із сексуальними домаганнями ДДПУ імені Івана Франка» (<http://dspu.edu.ua/wpcontent/uploads/2020/04/polozhennya-pro-seksualni-domagannya.pdf>). В зазначених нормативних документах регламентуються підстави та відповідні дії студентів на випадок конфліктних ситуацій. Зазначені документи викладені на сайті ЗВО та знаходяться у відкритому доступі. Також в університеті існує уповноважена особа з питань запобігання та виявлення корупції ДДПУ імені Івана Франка (http://dspu.edu.ua/wp-content/uploads/2019/11/ilovepdf_merged-1-1.pdf). До повноважень цієї особи входить інформування здобувачів щодо ознак корупції для виявлення корупційних практик у закладі тощо, щодо неприпустимості порушення принципів академічної доброчесності та наслідків такого порушення та ін. За результатами фокус-груп зі здобувачами та НПП було з'ясовано, що конфліктних ситуацій не виникало. На базі закладу існує гаряча лінія (номер якої є на сайті) та скринька довіри. Також у ЗВО функціонує психологічна служба, де працює штатний психолог. Таким чином, як здобувачі, так і НПП завжди можуть звернутися за психологічною підтримкою та/або консультацією, у разі необхідності. ЗВО має виважену стратегію запобігання конфліктних ситуацій. У ході зустрічей з керівним складом, НПП та здобувачами було з'ясовано, що на ОП «Соціологія» конфліктних ситуацій не виникало завдяки тому, що спілкування учасників освітнього процесу базується на засадах довіри, відкритості та взаємодопомоги. Здобувачі обізнані щодо того, куди / до кого вони можуть звернутися у разі конфліктної ситуації. Проте, у ході фокус-групи з ними, стало відомо, що вони не обізнані щодо відповідних нормативних документів, а також офіційної процедури вирішення конфліктних ситуацій (зокрема, пов'язаних з конфліктом інтересів тощо).

Загальний аналіз щодо Критерію 7:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 7.

Сильні сторони: 1. Матеріально-технічна база ЗВО розвинена на високому рівні та постійно оновлюється. 2. Переведення бібліотеки на електронний режим, надання бібліотекою наступних безоплатних послуг: «віртуальна довідка», «Е-доставка документів», «визначення УДК», «комплектування», «перевірка на наявність запозичень» та ін. 3. Спілкування учасників освітнього процесу базується на засадах довіри, відкритості, взаємодопомоги, що дозволяє попереджувати конфліктні ситуації. Позитивні практики: - наявність і дієвість психологічної служби; - наявність «Скриньки довіри» та телефону гарячої лінії.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 7.

1. Необізнаність здобувачів щодо нормативної бази та офіційної процедури вирішення конфліктних ситуацій; 2. Умови освітнього середовища у ЗВО не є достатніми для повного врахування потреб людей з інвалідністю та особливими освітніми потребами. 3. На випусковій кафедрі лише на одному комп'ютері встановлена ліцензійна

версія програми SPSS. З огляду на зазначені недоліки, ЕГ рекомендує: - покращити інформаційну підтримку здобувачів щодо чіткості і зрозумілості нормативної процедури вирішення конфліктних ситуацій; - створити Віртуальне навчальне середовище (MOODL або ін.) та персональний електронний кабінет здобувача в його межах. - удосконалити умови для осіб з особливими потребами (наприклад, організувати кабінети на першому поверсі, які будуть облаштовані всім необхідним для людей з особливими потребами). - розглянути можливість придбання додаткових програми SPSS (або іншого програмного забезпечення). Як альтернатива – НПП пройти курси з використання R, як мови програмування та середовища для статистичних обчислень і графічного аналізу (R та RStudio є у вільному доступі в Інтернеті, їх інсталяція на персональний комп'ютер не потребує ліцензії та є безкоштовною).

Рівень відповідності Критерію 7.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 7.

ОП має високий ступінь узгодженості із характеристиками за підкритеріями 7.1., 7.2., 7.3., 7.4. Часткова невідповідність – за підкритеріями 7.5, 7.6. ОП та освітня діяльність за цією програмою загалом відповідають Критерію 7 з недоліками, що не є суттєвими.

Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми:

1. Заклад вищої освіти послідовно дотримується визначених ним процедур розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду освітньої програми.

ЗВО своєчасно дотримується процедури розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду ОП. На сайті університету у вільному доступі є «Положення про освітні програми першого (бакалаврського) та другого (магістерського) рівнів вищої освіти у Дрогобицькому державному педагогічному університеті імені Івана Франка» (введено в дію наказом ректора від 30.012.2020., №1492) (http://dspu.edu.ua/wp-content/uploads/2021/02/iloverpdf_merged-2.pdf). Це положення регламентує процедуру розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду ОП, в тому числі й ОПП «Соціологія». В процесі зустрічі з представниками керівного складу ЗВО було підтверджено дотримання всіх процедурних моментів щодо розроблення, оновлення, моніторингу та модернізації ОП, згідно вказаного положення. Деканом Історичного факультету було вказано на те, що створюється робоча група, яка працює зі студентами та стейкхолдерами, після чого представляє ОП на кафедрі, потім ОП виноситься на вчену раду факультету, після чого представляється на затвердження Вченої ради університету. При потребі оновлення ОП можливий перегляд складу робочої групи (є можливість включити до робочої групи представників студентства, зовнішніх стейкхолдерів (роботодавців, представників інших закладів освіти та ін.). Щодо внесення змін до ОП зазначили, що на сайті ЗВО є рубрика «Громадське обговорення», куди можна надіслати свої пропозиції та рекомендації щодо удосконалення ОП, і це буде враховано у подальшому.

2. Здобувачі вищої освіти безпосередньо та через органи студентського самоврядування залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери. Позиція здобувачів вищої освіти береться до уваги під час перегляду освітньої програми.

З протоколів засідання кафедри, наданих ЕГ у якості дод. доказів, видно, що перегляд ОПП «Соціологія» відбувається щорічно (щонайменше один раз на рік) на засіданні випускової кафедри. Протокол засідання кафедри 2019 р. засвідчує залучення здобувачів до участі у засіданні (протокол №6 від 21.06.2019 р.). У ході фокус-групи зі здобувачами було підтверджено факт їх участі у обговоренні ОП, як на засіданні кафедри, так і у неформальному спілкуванні з гаранткою та викладачами. Зі слів здобувачів, їх думки та відгуки щодо ОП збираються гаранткою і НПП для покращення якості ОП та удосконалення освітнього процесу і обов'язково враховуються. Викладачі зазначили що запрошували студентів на засідання кафедри з обговорення проекту ОПП «Соціологія» 2021 р. Здобувачі переглядали РН, порівнювали їх з новим стандартом в.о. за спеціальністю 054 «Соціологія», давали доволі ґрунтовні побажання щодо удосконалення. На відповідній фокус-групі здобувачі відмітили, що було проведено опитування викладачами кафедри спільно з польськими колегами щодо запитів на нові практико-орієнтовані компетентності. Результати цього опитування висвітлені за посиланням (https://drive.google.com/file/d/1H_Osc_e3RjkqMwTg6XfNLRhUxLzD3qf/view?usp=sharing). У ході фокус-груп з НПП і здобувачами було з'ясовано, що у ЗВО в цілому, та на кафедрі, зокрема, існує реальна плідна взаємодія між студентами та викладачами. Всі побажання студенти висловлюють в процесі неформального спілкування або під час опитування. Викладачі реагують на ці запити, адже вони самі у цьому зацікавлені (зі слів здобувачів). Відповідно до «Положення про студентське самоврядування Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка», яке знаходиться у вільному доступі (<http://dspu.edu.ua/stud-sam/>) представники органу студентського самоврядування мають право вносити пропозиції щодо змісту навчальних планів та програм. Представники

студентського самоврядування під час фокус-групи з ними підтвердили, що можуть долучатися до процедур врегулювання, оновлення та моніторингу ОП. «Студентський ректор» навів конкретний приклад, як однією здобувачкою були висловлені пропозиції щодо змін у освітній програмі, і ці пропозиції були враховані. Також із розмови з керівником відділу із забезпечення якості освіти стало відомо, що заклад постійно проводить опитування здобувачів щодо їх задоволеності освітнім процесом. У період дистанційного навчання перейшли на електронні форми опитування.

3. Роботодавці безпосередньо та/або через свої об'єднання залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери.

У ході фокус-групи з потенційними роботодавцями було встановлено, що обговорення ОП «Соціологія» щодо усунення недоліків та впровадження пропозицій відбувалось у лютому 2021 році на платформі ZOOM, за участю гаранта ОП, викладачів кафедри, здобувачів та роботодавців. Свою участь на цьому засіданні підтвердила віцепрезидентка соціологічної асоціації України, проф. Л. Г. Сокурянська. Також вона наголосила на високій практичній та науковій підготовці здобувачів (беруть участь у всеукраїнських та міжнародних конференціях тощо), що підтверджує практичну орієнтованість освітньої програми. Кафедра долучала до обговорення ОП і керівницю «Соціоінформ», яка надала рецензію щодо покращення ОП (рецензія викладена за посиланням: <http://surl.li/nvva>). Під час роботи фокус-групи представники роботодавців наголосили на тому, що готові прийняти студентів на роботу після закінчення ЗВО, що вказує на доволі високий рівень підготовки здобувачів. У планах кафедри є розширення контактів з роботодавцями для поліпшення освітньої програми.

4. Існує практика збирання, аналізу та врахування інформації щодо кар'єрного шляху випускників освітньої програми.

Випуску здобувачів за цією освітньою програмою ще не було.

5. Система забезпечення якості закладу вищої освіти забезпечує вчасне реагування на виявлені недоліки в освітній програмі та/або освітній діяльності з реалізації освітньої програми.

Процедура забезпечення якості освіти у ЗВО прописана у «Положенні про систему внутрішнього забезпечення якості вищої освіти в ДДПУ імені І.Франка», яке є у відкритому доступі на сайті ЗВО (<http://dspu.edu.ua/sites/science/wp-content/uploads/2020/02/polozhennya-pro-systemu-vnutrishnogo-zabezpechennya-yakosti-vyshhoi-osvity-u-ddpu-im.-i.franka.pdf>). Під час фокус-групи з НПП, здобувачами, представниками проектної та робочих груп з розробки та удосконалення ОПП «Соціологія» було виявлено, що існує регламентована процедура щодо звернень по усуненню недоліків, з якою ознайомлені як викладачі, так і студенти. Втім таких звернень у практиці цієї ОП не було. В закладі функціонує Відділ забезпечення якості освіти, який проводить постійний моніторинг якості освітнього процесу через дослідження. На фокус-групі з адміністративним та допоміжним персоналом була присутня керівниця цього відділу, яка дала розгорнуті та вичерпні відповіді на запитання щодо процедур моніторингу і забезпечення якості вищої освіти у ЗВО в цілому і на ОПП «Соціологія» зокрема.

6. Результати зовнішнього забезпечення якості вищої освіти (зокрема, зауваження та пропозиції, сформульовані під час попередніх акредитацій), беруться до уваги під час перегляду освітньої програми.

Акредитація даної ОП проводиться вперше.

7. В академічній спільноті закладу вищої освіти сформована культура якості, яка сприяє постійному розвитку освітньої програми та освітньої діяльності за цією програмою.

Культура якості вищої освіти в ЗВО регламентується внутрішніми нормативними документами. Система внутрішнього забезпечення якості освіти має складну структуру, яка включає в себе обов'язкове залучення студентів, НПП, кафедр, факультетів, керівництва ЗВО, зовнішніх стейкхолдерів та ін. У ЗВО створено достатню нормативну базу, яка регулює процеси забезпечення якості вищої освіти (<http://dspu.edu.ua/viddil-zabezpechennya-yakosti-osvity/normatyvni-dokumenty/>). Функціонує відділ з забезпечення якості освіти, функції та діяльність якого висвітлені у відповідному розділі на сайті ЗВО <http://dspu.edu.ua/viddil-zabezpechennya-yakosti-osvity/>. На ефективності функціонування цього відділу зауважили як представники керівного складу ЗВО, так і НПП та представники адміністративного та допоміжного персоналу на відповідних фокус-групах.

Загальний аналіз щодо Критерію 8:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 8.

1. Високий рівень обізнаності представників студентського самоврядування та здобувачів ОПП «Соціологія» щодо процедур забезпечення якості освіти та перегляду ОП. Реальна залученість здобувачів до цих процедур. 2. Плідні стосунки зі всіма групами стейкхолдерів, щодо удосконалення якості ОПП «Соціологія». Реальна інтернаціоналізація ОП через залучення представників закордонних ЗВО до обговорення ОПП «Соціологія».

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 8.

Попри те, що зовнішні стейкхолдери (потенційні роботодавці, експерти галузі) безпосередньо залучаються до обговорення ОПП «Соціологія», відповіді учасників фокус-груп та додаткові докази (протоколи засідань кафедр) вказують на нерегулярність такого залучення. ЕГ рекомендує систематизувати механізм залучення представників зазначених груп стейкхолдерів до обговорення та моніторингу ОП через запрошення їх на розширені засідання кафедри з певною періодичністю та на постійній основі.

Рівень відповідності Критерію 8.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 8.

В цілому практика реалізації освітньої програми відповідає Критерію 8, є незначні недоліки, які на сьогодні не впливають на якість реалізації освітнього процесу за ОП «Соціологія», проте потребують усунення, задля подальшої підтримки належного рівня якості.

Критерій 9. Прозорість та публічність:

1. Визначені чіткі і зрозумілі правила і процедури, що регулюють права та обов'язки всіх учасників освітнього процесу, є доступними для них та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

На сайті університету у відкритому доступі розміщені «Правила внутрішнього розпорядку для працівників та студентів Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка» (<http://dspu.edu.ua/wp-content/uploads/2016/06/Правила-внутрішнього-розпорядку.pdf>); «Статут Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка» (<http://dspu.edu.ua/wp-content/uploads/2019/12/charter-of-drohobych-state-pedagogical-university.pdf>). Усі інші нормативні документи є доступними за посиланням (<http://dspu.edu.ua/polozhennya/>).

2. Заклад вищої освіти не пізніше ніж за місяць до затвердження освітньої програми або змін до неї оприлюднює на своєму офіційному веб-сайті відповідний проект з метою отримання зауважень та пропозицій заінтересованих сторін.

Аналіз сайту ЗВО, а також робота у фокус-групах з НПП та роботодавцями підтвердили той факт, що проект ОПП «Соціологія» 2021 оприлюднено на сайті університету за посиланням <http://surl.li/psni>. На цей час пропозицій та зауважень до цього проекту не поступило. НПП кафедри, під час відповідної фокус-групи, підтвердили свою готовність працювати над усуненням зауважень та впровадженням пропозицій, якщо такі будуть надходити. Проте, викладацький склад кафедри готовий працювати над усуненням зауважень та впровадженням пропозицій якщо такі будуть надходити.

3. Заклад вищої освіти своєчасно оприлюднює на своєму офіційному веб-сайті точну та достовірну інформацію про освітню програму (включаючи її цілі, очікувані результати навчання та

компоненти) в обсязі, достатньому для інформування відповідних заінтересованих сторін та суспільства.

Всі редакції ОПП «Соціологія» (соціологія), в тому числі і проект 2021 р. є у вільному доступі на сайті ЗВО за посиланням: http://dspu.edu.ua/wp-content/uploads/2021/03/2021_-projekt-p_bakalavr-sociologiya.pdf. На сторінці ОПП «Соціологія» висвітлені описи навчальних дисциплін та робочі програми, таким чином вони є у вільному доступі для кожного відвідувача сайту http://dspu.edu.ua/history/?page_id=1089.

Загальний аналіз щодо Критерію 9:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 9.

Вся інформація щодо ОПП «Соціологія» відображена на сайті в достатньому обсязі та вчасно оновлюється.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 9.

Попри те, що сторінка кафедри на загальному сайті університету оновлюється згідно всіх документів, окремий сайт кафедри не оновлювався с 2017 року (<https://kpspddpu.ucoz.ua>). Рекомендуємо розробникам ОП прийняти рішення щодо того, чи видалити сайт кафедри, та користуватися сторінкою кафедри на сайті ЗВО, чи своєчасно оновлювати сайт кафедри.

Рівень відповідності Критерію 9.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 9.

Загалом практика реалізації освітньої програми відповідає Критерію 9, є незначний недолік, який суттєво не впливає на якість ОП та може бути швидко усунутий.

Критерій 10. Навчання через дослідження:

1. Зміст освітньо-наукової програми відповідає науковим інтересам аспірантів (ад'юнктів) і забезпечує їх повноцінну підготовку до дослідницької та викладацької діяльності у закладах вищої освіти за спеціальністю та/або галуззю.

не застосовується

2. Наукова діяльність аспірантів (ад'юнктів) відповідає напрямові досліджень наукових керівників.

не застосовується

3. Заклад вищої освіти організаційно та матеріально забезпечує в межах освітньо-наукової програми можливості для проведення і апробації результатів наукових досліджень відповідно до тематики аспірантів (ад'юнктів) (проведення регулярних конференцій, семінарів, колоквиумів, доступ до використання лабораторій, обладнання тощо).

не застосовується

4. Заклад вищої освіти забезпечує можливості для долучення аспірантів (ад'юнктів) до міжнародної академічної спільноти за спеціальністю, зокрема через виступи на конференціях, публікації, участь

у спільних дослідницьких проектах тощо.

не застосовується

5. Існує практика участі наукових керівників аспірантів у дослідницьких проектах, результати яких регулярно публікуються та/або практично впроваджуються.

не застосовується

6. Заклад вищої освіти забезпечує дотримання академічної доброчесності у науковій діяльності наукових керівників та аспірантів (ад'юнктів), зокрема вживає заходів для виключення можливості здійснення наукового керівництва особами, які вчинили порушення академічної доброчесності.

не застосовується

Загальний аналіз щодо Критерію 10:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 10.

не застосовується

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 10.

не застосовується

Рівень відповідності Критерію 10.

не застосовується

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 10.

не застосовується

IV. Інші спостереження

У цьому розділі експертна група може викласти інші спостереження, пов'язані із освітньою програмою, освітньою діяльністю за цією програмою або процедурою проведення акредитації.

дані відсутні

V. Підсумки

На думку експертної групи, підстави для прийняття рішення про відмову в акредитації ОП, не пов'язані із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми, **відсутні**.

За результатами акредитаційної експертизи експертна група вважає, що освітня програма відповідає Критеріям за наступними рівнями відповідності:

Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми	B
Критерій 2 . Структура та зміст освітньої програми	B
Критерій 3 . Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання	B
Критерій 4 . Навчання і викладання за освітньою програмою	B
Критерій 5 . Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність	B
Критерій 6. Людські ресурси	B
Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси	B
Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми	B
Критерій 9. Прозорість та публічність	B
Критерій 10. Навчання через дослідження	<i>не застосовується</i>

За результатами акредитаційної експертизи рішенням експертної групи є **акредитація**.

Додатки до звіту:

Документ	Назва файла	Хеш файла
Додаток	<i>Дод. докази надані.pdf</i>	MPy6wq3W9Lve+NnBJVTXwAJLwj3OUcjsx1OMVKR zXoog=

***

Шляхом підписання цього звіту ми стверджуємо, що провели акредитаційну експертизу у повній відповідності із Положенням про акредитацію освітніх програм, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти, та інших актів законодавства, а також здійснювали свої функції добросовісно, неупереджено і доброчесно.

Документ підписаний кваліфікованими електронними підписами.

Керівник експертної групи

Нечитайло Ірина Сергіївна

Члени експертної групи

Стадник Альона Георгіївна

Білоус Катерина Юріївна